

MAGYAR L

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 9—11.

Igazgató és felelősszerkesztő: **dr Paál Árpád**

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.**
Törv. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyáriás Elemér**

Megtették az előkészületeket II. Károly király londoni fogadtatására

A fogadtatás részleteit az angol rádió közvetíti

Bucurestiből jelentik: Ófelsége II. Károly király és Mihály nagyvajda londoni fogadtatására az előkészületek már lázasan folynak. Titeanu, sajtó- és propagandaügyi miniszter megállapodott a BBC londoni rádióállomással és a megállapodás értelmében Ófelsége londoni látogatásának minden egyes mozzanatát rádióon közvetítik.

Belekapcsolódik az adásba a londoni televíziós állomás is, mely a Victoria pályaudvarra való érkezéséről és a Guild Hallban lefolyó ünnepségekről ad közvetítést. Kedden, november 15-én és szerdán, november 16-án több ízben közvetíteni fogják a BBC és a bucaresti rádió a londoni ünnepségeket. Szerdán többek között a londoni román követségen lefolyó dinerről ad helyszíni közvetítést a rádió.

Megalakult az új török köztársasági elnök első kormánya

A kormányból kimaradt Rusdi Arras eddigi külügyminiszter. — Az új államfő pályafutása

Tegnap számunk „Legújabb” rovatában már közöltük, hogy a török nemzetgyűlés egyhangúlag **Izmet Inonü** volt miniszterelnököt, az elhunyt **Kemal Atatürk** hűséges küzdőtársát választotta meg a török köztársaság elnökéül. **Izmet Inonü** az újtörök családnévjelzési törvény értelmében kapta az „Inonü” nevet arról a kisázsiai görög községről, ahol hadvezérként a legnagyobb diadalát aratta. Egyébként „Izmet pasa” néven ismerte őt a világ úgy a világháború idején, mint az izgalmas békeszerződési tárgyalások korából.

Kemal pasa mellett, ki aztán **Atatürk Kemal** néven a török köztársaság első államfője lett, — **Izmet pasa** volt az ifjú törökök mozgalmának másik legendás híré hős. **Izmet pasa** 1884-ben született Smyrnában. Katonai pályára lépett. Vezérkari tisztként vett részt Törökország 1912—1913 évi balkáni háborújában. Az 1915-ik évben a kaukázusi hadsereg vezérkari főnöke, 1917-ben a palesztinai hadsereg ve-

zénylő tábornoka. A világháború befejezésekor az összes török haderők vezérkari főnöke lett, s mint ilyen, újjászervezte a hadsereget. A servesi lealázó békeszerződés alapján Görögország behatolt a kisázsiai területekre, honnan az 1921—22. évek során **Izmet pasa** szorította ki a görög haderőket. Törökország így új békeszerződést kényszerített ki, s az erre vonatkozó lausannei tárgyalásokon **Izmet pasa** volt a külügyminiszterként török küldöttség vezetője. Aztán 1923-ig miniszterelnök volt, majd 1925-ben ismét miniszterelnök lett egész 1936-ig.

Istanbulból jelentik: **Dzselal Bayar** miniszterelnök újjáalakította a kormányt.

Valamennyi miniszter tagja maradt a kormánynak, kivéve **Rusdi Arras** külügyminisztert és **Kaya** belügyminisztert. Az új külügyminiszter **Sarad Zsoğlu**, eddigi igazságügyminiszter lett, belügyminiszteré pedig **Saydamot**, a nemzetgyűlés alelnökét nevezték ki. Az igazságügyminisztérium élére **Uran** került.

Teodorescu légügyi miniszter vezetésével küldöttség utazik Romániából is Kemal Atatürk temetésére

Bucuresti. Saját tud. **Kemal Atatürk** temetésén II. Károly királyt és a román kormányt küldöttség fogja képviselni, amelynek vezetője **Paul Teodorescu** légügyi és tengerészeti miniszter, tagjai pedig **Motas** tábornok, hadsereg főfelügyelője, továbbá **Traian Grigorescu** tábornok, hadosztályparancsnok és **Telemac**, Románia ancarai követe lesznek. **Teodorescu** miniszter távollétében **Ciuperca** hadügyminiszter helyettesíti.

Petrescu-Comnen külügyminiszter üdvözlő táviratot küldött **Izmet Inonü** török köztársasági elnöknek, amelyben szerenese kívánatát fejezi ki neki elnökké választása alkalmából s egyúttal az elégtételérzést, amelyet e választás a román népből keltett.

Távirata végén kifejezésre juttatja **Petrescu-Comnen** azt a reményét, hogy a kapcsolatok, amelyek a két országot összekötik, napról-napra szorosabbakká fognak válni.

Az egyházközségek ingatlan-vagyona

(S. I.) — A marosi református egyházmegye vezetőinek vásárhelyi gyűlésén a minap igen érdekes és tanulságos vita folyt: azt az utat s módot keresték, melyen az egyházközségek ingatlan vagyonának jobb kihasználásához lehetne eljutni. Egető kérdése ez valamennyi erdélyi egyházi szervezetnek, mely éppen ezért megérdemli, hogy foglalkoztassa az érdekelteket. Egyházi szervezeteinek gazdasági életképességében pedig ma minden erdélyi magyar ember érdekelve van. Nemcsak erkölcsi okokból, hanem anyagilag is.

Tudjuk jól, hogy Erdélyben szinte minden egyházközségnek van valamelyes föld vagyona. E szerzeszört területek összegezése tekintélyes számokat mutat. Így éppen ebből a vásárhelyi tanácskozásból megtudjuk, hogy a marosi megye 58 ref. egyházközségének összesen 2852 kat. hold földbirtoka van.

Nagy tévedés azonban azt hinni, hogy ezek a földvagyonok meghozzák azt a jövedelmet, amit nagyságok az első pillantásra a tájékozatlanok szemében ígér. Ennek a földvagyonnak természete az, hogy szinte van forgácsolódva... Annyi község között oszlik meg, ahány egyház van a megyében, ugyanabban a községben is legtöbbször számos darabra esik szét. Az egyes egyházközségek számára túlnál kevés, hogy egyedül a földjára — a bérbeadás útján elérhető jövedelem — fedezze a szükségleteket, amelyeknek hordozása e földnek rendelkezése volna. Az a közvetlen belterjes gazdálkodás viszont, mely biztosítja a nagyobb, a kielégítő jövedelmet, annyi munkát és utánjárást követel, ami olykor már alig fér össze azzal a hivatással, amelynek zavarlatlan és nyugodt betöltését e földvagyonnak biztosítania kellene. Ezt is csak akkor, ha ért hozzá az illető és megvan a szükséges tőkéje. Ha nem: hiába hanyagolta el a hivatását, hiába áldozott időt és fáradságot, a nagy igyekezetnek igen sokszor a javulás helyett a teljes anyagi romlás a vége.

Circulus vitiosus ez, amelyből nehéz a szabadulás. Ez a földvagyons-rendszer régi idők öröksége. Olyan időké, amikor a megmunkálás ingyenes volt, vagy pedig a földmunka alig jelentett gazdasági értéket. A természeti gazdálkodás e régmúlt korszakában a szükségletek sem ágaztak még el oly sokirányban, mint ma: a pénznek így alig volt még szerepe. Mindez gyökeresen megváltozott. Ma a munkásnak épenúgy, mint a munkáltatónak elsősorban pénzre van szüksége ahhoz, hogy szükségleteit ott és akkor elégítse ki, amikor azok jelentkeznek. A földvagyont tehát csak akkor jelent komoly jövedelmi forrást, csak akkor jelenti a jövedelem hasznos pótlását, ha pénzt hoz a házhoz.

Pénzt pedig alig hoz ma a papi, meg az iskolai föld, akkor sem, ha bérbeadják, hogy a gazdálkodás anyagi, meg erkölcsi kockázatait elkerüljék. A falusi embernek, ki egyedül jó ma a bérbeadásnál számba, sem tőkéje, sem szakértelme nincsen ahhoz, hogy belterjesen tudhasson gazdálkodni. Enélkül viszont nem tud olyan bért fizetni, ami megfelelné a föld igazi értékének és a haszonélvezőnek komoly jövedelmet jelentene. A tetejébe pedig az ilyen falusi bérbeadás ezer erkölcsi veszedelemmel jár. Annyi föld sehol nincsen, hogy mindenki-

nek jusson bérbe, aki igényt tart arra: akár-hogyan történik is meg a szétosztás, vetélkedés, versengés, viszály, harag jára a nyomában. Hány falusi egyháznak a békéje borult fel már, olykor évtizedekre az ilyen bérbeadó földek kiosztása miatt! Hányszor volt ez a pártokra szakadásnak, áldatlan családi háborusodásoknak elindítója, melyek egyre tartották és mélyültek még emberöltők múltán is, amikor az utódok már nem is tudták, hogy elődeik tulajdonképpen min is veszték össze!

Ime, ez a helyzet. Ezen a bajon tanácskoztak a vásárhelyi református gyűlés és amikor ezt tette, közös erdélyi magyar kérdésnek megoldásán fáradozott.

Ezen a gyűlésen ilyeneket indítványoztak: az egyházi földek hasznosításánál vegyenek igénybe szakképzett embereket, olyan ifjakat, akik gazdasági iskolákat meg tanfolyamokat végeztek, állítsanak fel magtárakat, a jövedelmükben részesedjék az eklézsia is; karolják fel a szövetkezeti gondolatot; létesítsenek az egyházközségek közös pénzügyintézetet, mely az egyházközségek pénzalapjait központilag kezelje, hogy a megszorult egyházközségek a módosabbak tartalékjaiból kaphassanak méltányos kölcsönt. És más hasonlókat.

Mindegyik indítványnak van életképes magja. De csak mag ez s mivelhogy éppen mezőgazdasági problémákat tárgyalnak, nem szabad megelégednünk, mennyi fáradság, gond, figyelem és — szerencse kell ahhoz, míg a magból életerős növény lesz, a növény pedig termést hoz, amit le is lehet aratni!

Nem vezetne tehát célhoz, ha ennek az ősi, nehézkes, de begyökeresedett gazdálkodásnak helyébe valaki egyszerre s általánosan valami egészen újat akarna állítani.

Az óvatosság azonban nem jelentheti a teljes téltelenséget és a belétörődést sem. Az óvatos, körültekintő kísérleteket egyszerre több irányba is el lehet indítani. A tapasztalatok hamar megmutathatják az utat, mely végül talán mindenütt járhatóvá lesz.

Mindenütt meg kell kezdeni az egyházi földek gazdasági értékének céltudatos fokozását. Van egyházmegye Erdélyben, ahol ez a munka évek óta teljes csendben, de annál szívósabban úgy folyik, hogy a főhatóság a legnagyobb következetességgel sürgeti az egyházi földek átalakítását szakszerűen telepített gyümölcsültetvényekké. A kedvező eredmény már

mindenütt jelentkezik.

Az a természetes hálózat, mit ezek az egyházi földek Erdélyszerte jelentenek, a legjobb alapot kínálja arra, hogy szakszerűen irányított kis falusi mintagazdaságok kinn a helyszínén példájukkal emeljék a falu gazdálkodásának színvonalát. Ezek a kis mintagazdaságok vehetnék fel a legcélszerűbben azt az egyesületi támogatást, mely ma magánosok között szóródik szét, a dolog természete szerint, rendszertelenül és kevés látható eredménnyel. Ez az út, ha járható, hasznos jelentene a mezőgazdasági szervezkedés ügyének, mert a több-

termelést és az értékesítést egyidőben szolgálja: mindakettőt úgy, hogy a falu élére az egyházi, kulturális és politikai vezetők mellé szakképzett és érdektelen gazdasági irányítót állítana. Hasznos jelentene az egyháznak, mely így biztos és jól fizető bérlőt kaphatna és hasznos az egész magyar társadalomnak, mert a szakképzett ifjuság előtt a boldogulás új tere nyílna meg.

De ezek is csak magok. A magokat azonban el kell ültetni, majd öntözni s munkálni kell. Ez a kis hozzászólás nem akar egyebet, mint csak ennyit.

Ujabb angol rádiószózat Amerikához a fegyverkezések megszüntetéséről

A nagyhatalmak egymást húzó láncolata. — Az egész világ fegyverkezésének végső oka: Kína

Londonból jelentik: Lloyd George volt miniszterelnök Amerikához rádiószózatot intézett a fegyverkezések szüneteltetése felől megindult világvitában. Az angol államférfi hangzott, hogy az igazságos és tartós világbékét csak az erős, nagy nemzetek összefogása biztosíthatja. Az állandó béke előfeltétele a világmegbékélés. Franciaország és Anglia nem szerelhet le addig, míg Németország és Olaszország le nem szerel. Németország nem szerelhet le, míg Oroszország nem csökkenti haderejét. Az utóbbi viszont a japán fegyverkezések csök-

kentésétől függ, melynek előfeltétele a béke helyreállítása Kínában. Amíg pedig Japán nem szerel le, Amerika is kénytelen fegyverkezni.

A DÉLAFRIKAI HONVÉDELMI MINISZTER JÖVŐ HÉTEN BERLINBE UTAZIK.

Párizsból jelentik: Pirov délafrikai honvédelmi és ipariügyi miniszter a jövő hét közepén a német kormány meghívására több napi tartózkodásra Berlinbe érkezik. Az afrikai volt német gyarmatokról fog tárgyalni.

Délszerbiában nyílt utcán lelőttek egy kormánypárti szenátort

Belgrádból jelentik: A Délszerbiában lévő Skoplje községben Hadzsi Richtig kormánypárti szenátort nyílt utcán meggyilkolták. A merényletet egy Jostics nevű munkanélküli követte el, aki revolveréből többször rálőtt a szenátorra. A szenátor azonnal meghalt. A merénylő ezután saját maga ellen fordította fegyverét és ő is nyomban kiszenvedett. Ugy hiszik, hogy Josticsot tette elkövetésénél személyes bosszu vezette.

LUIGI Irta: Mihály László

Nem az előkelőbb és patinásabb hangzó Ludoviconak hívták, hanem csak Luiginak. Akik közelebbről ismerték, vagy csak reá is néztek, úgy találták, hogy még ez a név is túlságosan uras és jól hangzó az ő számára. Feketeszemű, szurokzinű hajú, csuf gnómszerű fiatalember volt, familiája nem is római bennszülött, bár ő maga ott látta meg a napvilágot — ezt csak egészen képletesen írom — a Trastavere egyik igen homályos, szük utcájában, ahol a hancurozó mazzatos, de Rubens angyalkáihoz hasonló gyermekekél csupán a folyton nyivákoló éhes macskák voltak többen. Késő esteken alig vetődött erre sugara is a lámpafénynek, csak akkor volt világosság, ha a hold teli fénye végig öntötte az ódon utca álomba hullott házait és mohos kockaköveit. Ilyenkor ebben az ezüst holdszütötte utcácskákban furcsán himbálództak meg a kifeszített köteleken feledett fehér ruhaholmik, de az erre tévedő szerelmes párok nem voltak ijedősek.

Rajtuk kívül bizony csak egy-két romantikus hajlandóságú idegen tévedett el erre exotikumot vadászva. A lakosok élete napkeltétől, napnyugtáig ott zajlott le nagy zibongással az utcán és a kapuk előtt. Ennek a tarka-barka mozgalmas és hangos világnak csupán a szomszédos kis piazzáig terjedt a határa. Ott egy eredetileg vörös, de már rozsdásra barnult, lehámlott vakolatú öreg épület falában a füstös Madonna-kép előtt estenként imbolygó lángu gyertyácskák virrasztottak. A másik végén ott állott a „három szerezcsenhez” címzett kávéház, amely szigorú mérték szerint ugyan alig érdemelte ki még a kávémérés fényűző nevét is, mindazonáltal a környékbeliek igen büszkék voltak reá. Nemcsak azért, mert régi falai még nagyapáik örömeit idézték, hanem azért is, mert nemcsak a cégtáblán díszelő szerezcsenek voltak feketeék, hanem idővel az odapingált tarka papagájok is hozzájuk hasonultak. Harminc centisímóért pompás espressot mértek ki, s ráadásul a vendég mindent megtudhatott a viláág kinti folyásáról. Újság felesleges volt ide.

Ebben a környezetben serdült fel Luigi is. Bi-

zony így nem csoda, ha szűkebb pátériáján kívül — érte ezalatt a „három szerezcsen” környékét — edeskevés foglalta volt Róma idegenforgalmi nevezetességeiről, s bizony nem tudta volna elsorolni a római királyok és cézároknak nevét, azt sem, hogy ez az oszlop, vagy diadalív micsoda, s ha valamelyik kíváncsi turista a San Pietro-t, vagy Lateráni-muzeumot tudakolta volna meg tőle, ő nézett volna reá csodálkozva. Mondom: Luigi a régi típus volt, s még élelmes gyermekek sorában sem szaladt az utcán külföldiek után egy-két szelődöt kunyerálva. Így nem csoda, hogy kiharadt a tudományból. Annnyit azonban az előnyére kellett írni, hogy szép hangjával levverte a környék összes énekeseit, már pedig tudvalevő, hogy itt a Trastavere jó torok van a gyerekeknek, kik búcsukor, meg a vasárnapi szentmise a korusban buzdólkodtak padre Benedetto nagy lelki gyönyörűségére.

Szép hangja terelte rá a figyelmemet. Luigi barátunk ugyanis egyik este az utcán olyan lelket megkapóan dudolt el egy operáriát, hogy a közelben őrt álló carabinieri is megtapsolta. Füllanú voltam magam is. Eppen egyik trastaverei osteriában hajtottam fel a pohárka chianit és diskurzusba elegyedtem Luigival. Ennek az eredménye korántsem lett valami szerződés a római operához, ellenben magam Luigi groteszk, de vonzó figurája kedvéért szinte férzavendége lettem a caffena's sikerült Luigi számára. — aki szép hangján kívül ezermester is volt — ideiglenes sófőri állást szereztem Mr. Kingnél. Ennek külön története van.

Mr. King-gel a Corso Umbertoon levő elegáns kávéházban akadtam össze. A tősgyökeres rómaiak inkább otthonülők, nem kedvelik a kávéházban való lebzselést s így inkább az idegen az, aki ott ül a kávéházban az espressója csészéje előtt s hallgatja az orchestrát. S éppen ezért hamar ismeretségbe is sodródik. Így Mr. Kingnek már harmadszor láttam az arcát, amikor negyedikeszer — hirtelenében nem kapva üres asztalt — köszönt s odaszólt nekem:

— Ne vegye rossznéven, uram, hogy háborgatom, de úgy látom, hogy itt ismerősebb, mint én.

Kiderült, hogy szegrelő-végre honfitársak is vagyunk. Illetve voltunk, mert most már Amerikában él. Foglalkozása újságíró, sőt költészettel is foglalkozik. Szóval „széplélek”. Természetesen amerikai mérethez és tempóhoz, mert míg az ő „szépléke” elegáns autón száguldott, amely éppen a közeli Piazza Colonnán volt parkolva, addig én bizony gyalogosan rőttem Róma köveit.

König úr, vagy helyesebben Mr. King őszintén kiöntötte nekem a szívét.

— Szeretem a szépet, hiszen azért jöttem vissza Európába, ezért kívántam meglátni az „Örök Várost”, de tudja, nem bírom. Unalmas. Semmi érdekes, semmi látnivaló. Igen ön azt mondja: hát a régi, nagyszerű épületek, oszlopok, diadalívek, romok! Ne szóljon közbe! Én ezeket már mind láttam, kívülről tudom, mi áll a Guidában s éppen azért én mára vagyok kíváncsi. Róma lelket szeretném látni. De ezt sem a romokban, sem pedig azokban a zegzúgos, kellemetlen illatú sötét utcákban nem tudom megtalálni. Lehet, hogy én már egészen az amerikai civilizációhoz vagyok szokva, az eredmény szempontjából azonban nem számít.

Mr. Kingnek egyben-másban igazsága volt. Azért csak — s közben eszembe jutott Luigi is — ennyit válaszoltam:

— Mindenki olyan Rómát kap, amilyent megérdemel.

— Yes — válaszolta Mr. King, száraz mosolylyal —, de mégsem mondhatja hogy én érdemtelen vagyok. Én igyekszem megtalálni az igazit, de elbukik.

— En segíték megtalálni, ha megegyedi — dobtam fel hirtelen ötlettel.

— All right. Helyes — kapott a szón Mr. King. — Önre bízom magam. Beülünk az autóba s majd megmondja az irányt.

Már a Corso Umbertoon siklottunk, amikor Mr. King megjegyezte:

— Magamnak kell vezetnem. A soffőröm el-

Japán nem engedi be a barátságialan nagyhatalmak hajóit a Jangcse folyóra

Londonból jelentik: Anglia, Amerika és Franciaország Tokióhoz közös tartalmu, de külön-külön átnyújtott jegyzékben a Jangcse-folyónak a nemzetközi hajózás előtt való megnyitását sürgette.

Tokiótól jelentés szerint jólétesült körök úgy tudják, hogy a japán válasz az lesz, hogy az idő szerint Japán kénytelen visszautasítani a nagyhatalmak kérését.

Családi béke a volt angol királlyal

Párizsból jelentik: A gloucesteri herceg és felesége kerülőúton érkezett a le bourgeti repülőtérre a párizsi Grand Hotelbe, ahol lakosztályt foglalt le. A hercegi pár azonnal fölkereste a szálloda másik lakosztályában időző windsori herceget (VIII. Edward volt angol királyt) és feleségét. A két fivér, aki a windsori herceg esküvője óta nem találkozott, a hercegnők jelenlétében meghitt beszélgetést folytatott egymással. A gloucesteri hercegi pár valószínűleg vasárnapig marad Párizsban.

A nyugdíjasok november 15-től jelentkezzenek állampolgársági bizonyítványaikkal a pénzügyigazgatóságon

Nagyvárad. Saját tud. A Központi Nyugdíjpenztár igazgatósága elrendelte az összes nyugdíjasok állampolgársági bizonyítványának felülvizsgálását. A nagyváradi pénzügyigazgatóság most ezzel kapcsolatban közli, hogy a nyugdíjasoknak állampolgársági bizonyítványukkal és nyugdíjkönyvükkel november hó 15-től kezdve kell jelentkezniük a pénzügyigazgatóság I. emelet 12. számú szobájában. Ajánlatos, hogy ebben az időpontban minden nyugdíjas jelentkezzen, miután csak az állampolgársági bizonyítvány felülvizsgálata után juthat zavartalanul nyugdíjához, amelyet valószínűleg már huszadika táján folyósítanak.

szökött. Nem bánám, csak ez a sok piszkos tisztogatási munka. Nem nekem való.

— Hátha még soffőr is kerül — mosolyogtam rejtélyesen — hanem tudja Mister, hova menjünk? A „Három szerecsen”. Ott a Traste-verén.

A „Három szerecsen” aznap este még sűrűbb népszerűségű, még zajosabb és festőibb volt. Mr. King elfintorította az orrát odabent s még csak akkor csodálkozott igazán, amikor az ismerősen reám mosolygó s első látásra nem éppen bizalomkeltő Luigire reámutattam: ime az új soffőr.

Mr. King szólni akart közben valamit a helyiségbe azonban fiatal pár lépett be. Völegény, menyasszony. A leány kerek koszoruba font sötét-haju, nyulánk, égőszemű teremtés, egyszerűen magáravonta a tekinteteket. Felhörpintettek egy csésze espressot és távoztak. Évődve Luigihez szóltam: Nos, hogyan tetszett a signorina?

Luigi ég felé emelte sötét, ragyogó szemét, amely tele volt elragadtatással és szinte extázisban kiáltotta:

— Szép, uram! Come una visione fugace... Csodálatos, mint egy tűnő látomány!

Ketten Mr. Kinggel összenéztünk. Ő ugyan csak megütődve fordult hozzám:

Mit mondott ez a fiú? Ugy hiszem, nem értettem jól.

— De igen, jól értette Mister Ezt mondotta: Olyan szép, mint egy tűnő látomás — ismételtam el neki Luigi szavait.

— Így mondotta? — esett ki amerikaias flegmájából Mr. King. — Nem értem. Így Goethe fejezte ki magát, vagy Poe Edgar, vagy Dante, de még ők se a napi közbeszédben. S ez a szurtos fickó, eme zúghelyen, csak úgy dobálózik költői szavakkal. De úgy látszik: ez Róma! Megmutatta nekem. Köszönöm. Amerikában azonban el sem hiszik, hogy ilyen soffőröm volt, mert ezek után bizony felfogodom.

Egész tisztán láthatja

minden Aspirin-tablettán a belevéselt Bayer-keresztet. Nem Aspirin az, amelyről ez a jel hiányzik.

ASPIRIN

VALÓDI CSAK A Bayer «KERESZTTEL»

Emlékiratban tárták fel az ügyvédrendelet tervezete elleni kifogásaikat a kisebbségi magyar ügyvédek

Kifejtik és megindokolják, hogy miért tartják feleslegesnek az ügyvédek nyelvvizsgáztatását

Bucurestiből jelentik: Az új ügyvédtervezet nyilvánosságra hozatala után országszerte megmozdult a kisebbségi ügyvédtársadalom, hogy illetékesek figyelmét a tervezet egyes pontjaira, melyek a kisebbségi ügyvédek érdekeit érintik, felhívják a figyelmet. A német, bolgár és ukrán kisebbségi ügyvédek emlékirata után most a magyar kisebbségi ügyvédek juttatták el Perjeanuhoz, az ügyvédi kamarák uniójának elnökéhez emlékiratukat.

A magyar ügyvédek emlékirata kifejti, hogy semmiféle indok nincs a jelenlegi rendszer megváltoztatására és ha új rendszert és új megszorításokat alkalmaznak, ez a tagoknak szerzett jogait csorbítaná. Feleslegesek ezek a módosítások annál is inkább, mert az ügyvédszövetség részéről már elhangzott egy olyan kijelentés, hogy a szerzett jogokat minden körülmények között fízteletben tartják.

A továbbiakban kifejti az emlékirat, hogy a nyelvvizsgák feleslegesek, mivel a legtöbb régi végzettségű ügyvéd már amugyis tud románul és azoknál a kisebbségi ügyvédeknel, akik román középiskolát és román egyetemet végeznek, ezeknek a román tanintézeteknek a lebecsülését jelentené a nyelvvizsga. Természetes dolog, hogyha ezek a fiatal ügyvédek tanulmányaik során letették a vizsgáikat, ismerik is az állam nyelvét. Az emlékirat rámutat arra, hogy a nyelv nem tudása nem lehet ok kisebbségi ügyvédek kényszernyugdíjazására és módosítani kell az ügyvédtörvénynek mindazokat az intézkedéseit, amelyek egyes kamarai dékánok kénye-kedve szerint dönthetik el valamely kisebbségi ügyvéd sorsát.

Nem lehet meghatározni, hangoztatja az

emlékirat, az ügyvédek maximális számát sem. Ilyen törekvések nem lehetnek objektívek és a kisebbségi ügyvédek elől a jövőben teljesen elzárhatná a pályát. Tiltakozik az emlékirat az ellen is, hogy a kisebbségi ügyvédek arányszámát akár országosan, akár pedig csoportonként előírják és indokolásul felhozza, hogy a magyar kisebbségnek arányszámának megfelelően az ügyvédi kamarákban 24.4 százalékos arányhoz volna joga s ezzel szemben a magyar ügyvédek arányszáma 20.4 százalék. A maximális számot illetően az emlékirat megemlíti, hogy az ügyvédtörvény az ország minden 1300 lakosára engedélyez egy ügyvédet, míg a statisztikák szerint csak minden 3200 lakosra esik egy ügyvéd.

Tiltakozik az emlékirat az ismeretes csoportos beosztások ellen is, mert ez alkalmat adna ahhoz, hogy a kisebbségi ügyvédek elzárják a magasabb bírói fórumok elől. Végül kifogásolja a törvénynek azt az intézkedését, hogy valamelyik ügyvédet tizenöt gyakorló év után, hivatalból nyugdíjba küldhessék.

Az emlékirat átadásával egyidejűleg az illetékes igazságügyi fórumoknál is közbenjárás történt és az eredményről az érdekelt kisebbségi ügyvédek tájékoztatni fogják.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Déli légáramlás, köd, sok helyen ködszitalás, a hőmérséklet lényegesen nem változik

A köztársasági elnökválasztásról tárgyal a prágai minisztertanács

Chvalkovszky külügyminiszter az elnökjelölt. — A politikai pártok egyesítése és a ruszin helyzet

Prágából jelentik: A kormány tagjai péntek délután minisztertanácsot tartottak és a tanácskozás napirendjén az elnökválasztás kérdése, az ideiglenes alkotmány, a politikai pártok egyesítése és a ruszin helyzet szerepelt. A minisztertanácsban Tiso és Volosin tartományi miniszterelnökök is résztvettek.

A minisztertanács eredményével kapcsolatban prágai politikai körökben úgy vélik, hogy az elnökválasztásra egyedüli jelölt Chvalkovszky külügyminiszter. Az államelnököt előreláthatólag a jövő hét elején választják meg. A kormány kebelében ideiglenesen a következő változások várhatók: miniszterelnökül Czerny jelenlegi belügyminisztert szembeltették ki. Külügyminiszter valószínűleg Krno lesz. A minisztertanács még elhatározta valamennyi politikai párt felosztását. A szlovák miniszterek egységes pártot kívánnak létrehozni. Sirovy jelenlegi miniszterelnököt tábornaggyá nevezik ki. Az ideiglenes alkotmány megvitatása során a szlovák miniszterek ismét felvetették a külön szlovák hadsereg felállításáról szóló követelést.

Felujult a küzdelem a szlovák önkormányzatért

Londonból jelentik: A Reuter prágai levelezője szerint Csehországot politikai válság fenyegeti a következő két okból: 1. Benes utódának megválasztása. 2. A szlovákok sürgetik a nekik megígért önkormányzat megadását.

Sidor szlovák képviselő, a néppárt vezére, a következőket mondta a Reuter munkatársának:

— Prága régi játékát folytatja. Kitér a döntés elől. Nem vagyunk hajlandók a halogatásba belenyugodni, követeljük, hogy a parlament az alkotmánymódosító törvény útján haladéktalanul adja meg a szlovákoknak az október 8-án megígért önkormányzatot. Nem alkuszunk! Követeljük azt, amihez jogunk van és ragaszkodunk ahhoz, hogy Prága teljesítse

egy hónappal ezelőtt adott ünnepélyes ígérletét. Követeljük, hogy a parlament a jövő csütörtökön összeüljön. Ellenkező esetben visszavonulunk és nem törődünk többé azzal, hogy mit mond Prága. Elég jól el tudjuk saját ügyeinket intézni.

Fencsik ruszin miniszter megtagadja a miniszteri eskü letételét

Ungvárról jelentik: Fencsik dr. volt ruszin miniszter nem költözött át a ruszinszkoói új határok mögé, hanem Ungváron maradt. A sajtónak tiszta lelkiismerettel mondhatja, hogy a népszavazás Ruszinszkoóban 90 százalékos többséget hozna Magyarországnak. Az újságíróknak arra a kérdésre, hogy hogyan áll tulajdonképpen az ő ruszin minisztersége, Fencsik dr. így válaszolt:

— Én az új kormányban is miniszter vagyok. A bevonulás előtt Husztról felhívtak telefonon, hogy tegyem le az esküt, de én nem tettem le.

Arra a kérdésre, hogy: „és most mi lesz?”

Húszéves évfordulók ünneplése Franciaországban és Lengyelországban

A franciák a világháború befejezése emlékére ünneplik, a lengyelek államuk feltámadását. — Katonai díszszemle Párizsban

Párizsból jelentik: Franciaországban, mint már jelentettük, most ünneplik a fegyverszünet megkötésének húszadik évfordulóját. A háromnapos ünnepség pénteki második napján a

* A gyakran visszatérő fejtájás, szédülés és szívdobogás nagyon sok esetben megszűnik, ha egyideig naponta reggel éhgyomorral és esetleg este lefekvés előtt is egy-egy fél pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet iszunk. Kérdezze meg orvosát.

— Fencsik kitarja karjait és mondott egy meglehetősen homályos, politikushoz illő mondatot, melyből azonban nem nehéz kitalálni, hogy Ruszinszkoóban már a közeli időkben sorsdöntő események várhatók.

Rómából jelentik: A Stampa Felvidéket járó külön tudósítója jelenti, hogy Ruszinsz-

On részletre vásárolhat nálunk
MODERN RADIO-KESZULEKET
és mégis **egészségesen** megvalósíthatja
családja álmát.

BAZILLI — DEAK

elektrotechnikai üzlete

Nagyvárad, Park szálló épülete.
Telefon: 35 — 36

kóban sorra tartóztatják le a magyar érzelmű görög katolikus papokat. Huszton a csehek gépfegyverrel löttek a ruszinok közé, mert követelték a Magyarországhoz való csatlakozást.

ELMÚLT A LIDÉRCNYOMÁS AMELY EGY HÓNAPIG KINOZOTT

Ma almunk

EGY NAGY NYEREMÉNY AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉKON A SORSJÁTÉK ÚJ TERVEZETE

4 EGYENKÉNT 6 MILLIÓS és 70 EGYENKÉNT 1 MILLIÓS NYEREMÉNYT IRÁNYOZ ELŐ.

A november 15.-iki húzásra vásároljon sorsjegyet a MERCUR elárusító helyeinél.

MERCUR

HELYI CIM: **BANCA DACIA** Bdul Regele Ferdinand 9.

Champs Elyséesen katonai díszszemle volt, amelyen Lebrun köztársasági elnök is megjelent.

Az évfordulóval kapcsolatban a Temps visszatér az elmúlt húsz év történelmi eseményeire és megállapítja, hogy a béke éve nem váltották be azt a reményt, amelyet a francia nép a győzelemhez fűzött. Létrejött a Népszövetség, de annak 18 éves működése csőddel végződött. Mindezt nem csak a kormányok, hanem a népek is felelősek. Mi, franciák, visszaestünk a belső civódásba, ellenfeleink pedig az elmúlt húsz év alatt annak a gondolatnak éltek, hogy visszanyerjék elvesztett hatalmukat és erejüket. Le kell vonni az elmúlt húsz esztendő történelmi tanulságait. A jövőben óvakodni kell az egyetemes formuláktól és ki nem próbált eszmék átvételétől. Igazságosnak kell lenni mások iránt, és azt a békét, amelyet húsz éve kötöttünk, teljes egészében újjá kell alakítani.

A VARSÓI MAGYAR KÖVET NYILATKOZATA.

Varsóból jelentik: Az Express Poranny beszélgetést közöl, amelyet a lap munkatársa Hóry András magyar követtel folytatott. Arra vonatkozólag, hogy milyen érzelmekkel kíséri a magyar nemzet a lengyel nemzet húsz éves függetlenségi évfordulóját, a magyar követ a következőket mondta:

— Ma, Lengyelország függetlenségének húszadik évfordulóján mi, magyarok értjük meg talán a legjobban, mi ennek a jelentősége Lengyelország számára. Szívünk minden dobbanásával együtt ünneplünk a lengyelekkel. Ez a nap azonban számunkra is a boldog napok közé tartozik, mert ma tér vissza húsz esztendő után Kassa Magyarországhoz és ma vonul be Horthy kormányzó a Felvidéknek ebbe az ősi fővárosába. Ha a történelem jól feketé, hol aranybetűs lapjait olvassuk, láthatjuk, hogy a lengyel és magyar nemzet mindig akkor volt nagy és boldog, ha váll-váll mellett, egymásra támaszkodva haladt a jövő felé.

Egy filmszalag margójára

Irta: Aubermann Péter

Ki merné kétségbevonni azt, hogy korunkban a film a tömegek bibliájává és a felnőtt ember képekönyvévé lett? Mágikus vonzása megbabonáz milliók tömegeket. S kevesen vannak, akik ha egyszer belenéztek örökké vibráló és változó arcvonásaiba, meg tudjanak szabadulni azoknak perzselő igézetétől.

Egy filmet láttunk minap, amely kitörhetetlen hatást gyakorolt ránk. Rabul ejtette szemünket és szívünket. Sokaknak lelke mélyét kavarta fel, úgy futottak rajta végig a filmszalag képei, mint tüzes csóva. A darab címe: „Kamasz lányok” (Csak felnőtteknek!) Nem egy mozilátogató talán csiklandós pikantériákra számított, noha a román cím: „A mai szülők”, eléggé sejtette, hogy komolyabb dologról van benne szó. Az ifjúságot valószínűleg azért zárták ki, nehogy csorba essék a szülői tekintélyen és a gyermekfőszereplő szabados modorát látva, vérszemet ne kapjon.

A darab vakító reflektorfényt vetít a szülői kötelességmulasztás ijesztő réseire, de egyszerűsággal megragyojtatja a hibák jóvátételének lehetőségeit is. De nézzük most már (tulajdonképpen) miről is van szó.

A darab főszereplője Jeanette Morgan, egy temperamentumos, szilaj tíz éves felüli leány. Apja John Morgan, üzleti ügyekkel van elfoglalva, anyját pedig a társas élet köti le. Untatja, sőt idegesíti a gyermekével való foglalkozás. Ebbeli kötelességeit a nevelőnőre és a személyzetre hárítja át. A leányka letér arról az útról, amelyet számára simára csiszolt a jólétnyújtotta nevelés. Kiereszti kalitkájából a kanári madarat, hadd élvezze ő is az aranyzabadságot. Amikor a kastély parkjában figyeli a madár elrepülését, megpillant egy néger fiút, aki puskájával a madarakra célozgat. A puska felkelti Jeanette érdeklődését. Eltől fogva a szerezcsen fiúval játszik és napokon át elkerüli az iskolát. Otthon gyanút fognak rajta csípik merész hazugságain, mire büntetésből szabafogságot kap. Egy óvatlan pillanatban azonban meg akar szökni kofferjével, de a komornyik kellő időben lefűleli. A komornyik és felesége torkig van már e vadóc elviselhetetlen szeszélyeivel és elhatározzák, hogy otthagyják Morganekat. Morgannak azonban rábeszéléssel, de különösen fizetésemeléssel sikerül visszatartani őket. Közben a kisasszony, hogy otthonról megszökhesse, telefonon arról értesíti a tűzoltóságot, hogy hatalmas tűz ütött ki náluk. Az így támadt zavart kitűnően kihasználja és ismét kerekét old. A komornyik azonban autóval utóleri és erőszakkal visszahozza. Utközben a vad fruska kézzel-lábbal kapálódik és mikor szembe jön velük egy másik autó, hirtelen félrerántja a volánt. Az autók pozdorjává zúzódnak és egy ember szörnyet hal. A kisasszony a bíróság előtt a gyűlölt komornyikot vádolja a bűnösséggel. Morgan titkára csakhamar felfedezi a hazugságot, mire a leányt egy szigorú leányintézetbe internálják.

Jeanette ott is folytatja „stikli”-jeit. A konyhában összetöri a tányérokat, a kertben meg kapálás közben kivágja egyik tanárnőjének kedvenc cserjéjét. Bájos, fiatal tanárnője még mindig bizik a féktelen bakfis javulásában, jóllehet a tanári konferencia azon van, hogy eltávolítsa az intézetből. A tanárnő felvigyázással és francia óra tartásával bízza meg Gyöngéden bántik vele és lassanként felkelti önbizalmát. Jeanettet elfogja a buzgalom. Segíti osztálytársnőinek és a legjobb úton van. Nemsokára megérkeznek a szülei és haza akarják vinni, de a mellékszobából kénytelenek hallani lányuk keserű kifakadásait. A szülők rádőbbsenek súlyos mulasztásaikra és lesújtva távoznak. Bizonyos idő múlva az apa visszatér és az anya súlyos betegségére való hivatkozással hazatérésre bírja a leányt. Minden jóra

Ha tetszik
Onnek
ami
disztingvált

„OLD SANDAL WATER”
TÖKÉLETESEN
KIELEGITI

A toaletszerek ezen
arisztokratája az
előkelő londoni körök
kedvence volt és az
ma is.

„Old Sandal Water” — csakis a „vitorlással”
valódi — több, mint illatos kölnivíz. Hála a
természetes ébenfa, cédrus és egyéb exotikus
fakivonatoknak, „Old Sandal Water”
űdítő és mindenekfelett különleges illatu.

„Old Sandal Water” kapható most már az
ország minden szaküzletében, de csakis eredeti
üvegekben.

Old Sandal Water

TÖBB A KÖLNIVIZNÉL

LADY GYÁRTMÁNY

fordul. A darab Jeanette osztálytársnőinek vidám megvendégelésével végződik. Mintha egy biztató ígéret is csillanna meg előttünk, az, hogy ezentúl a szülők helyesebben fogják nevelni gyermeküket.

Az amerikaiak mikor ilyen problémákkal foglalkoznak, helyesen teszik, hogy elsősorban a saját portájuk előtt söpörnek. Valóban a gyermekemancipáció kultusza náluk volt a legféltelenebb, ami aztán számtalan családi boldogság alapjait ásta alá. Mentésükre fel lehet hozni, hogy az örült tempójú amerikai életben sokkal nehezebb a szülői kötelességek teljesítése, mint bárhol másutt.

Nálunk, annak megállapítására, hogy a szülők mennyit foglalkoznak gyermekeikkel, elsőrangú megfigyelő terepül kínálkozik az iskola. Különösen tanulságos az „egykék” helyzete. Az ilyen nemcsak gyerekkorban, hanem szobadisz is, akit éppúgy megbámulnak a vendégek, mint egy jobban sikerült diványpárnát, vagy függönyt. Az iskolában rengeteg baj van vele. Óra alatt rajta mutatkoznak legelőször a kifáradás jelei, mert nem szokott hozzá, hogy uralkodjon magán. Ha nem fáradt, akkor meg nem fér a bőrébe. Tízpercekben az ő hangja sikong ki a többi közül. Verekedésekben leg-

többször ő a kezdeményező. Ezzel igen jól öszszefér az is, hogy beadja ellenfelét, ha esetleg elveszíti a csatát. Nála fordul elő a legtöbb „igazol” mulasztás. Mivel megszokta, hogy szünet nélkül foglalkozzanak vele, kifejlődik benne az önhittség, az önző ember szűk látóköre és merevsége, ami megnöveli a surlódási felületet emberhátsáival szemben. A közönségbe nehezen illeszkedik be. A nehézségek előtt meghátrál. Elvárja, hogy mindig mások gondoskodjanak róla. Protekcióvadász lesz. A félrenevelt gyermekek másik típusa a túlnevelt. Nyugodtsága az öregek fáradt higgadtóságára emlékeztet. Számára csak az eredmény, a jó bizonyítvány a fontos. Osztálytársaival nem igen törődik. Ezek azok a gyerekek, akiknek sohasem piszkos a kezük, vagy a térdük. Majdnem mindig illedelmesek, csak hancúrozni nem tudnak, meg önfeledten nevetni.

Hálásak vagyunk az olyan filmekért, amelyek nemcsak elszórakoztatnak, hanem tanulságosan meg is gondolkoztatnak. Ezt eddig bizony ritkán lehetett tapasztalni az amerikai darabokban, amelyek inkább csak pazar technikájukkal, grandiózus méreteikkel, balletekkel, vagyonokat érő kosztümökkel, szóval külső apparátusokkal akartak elbűvölni.

POLYAK ISTVÁN:

RÓMAI LEVÉL

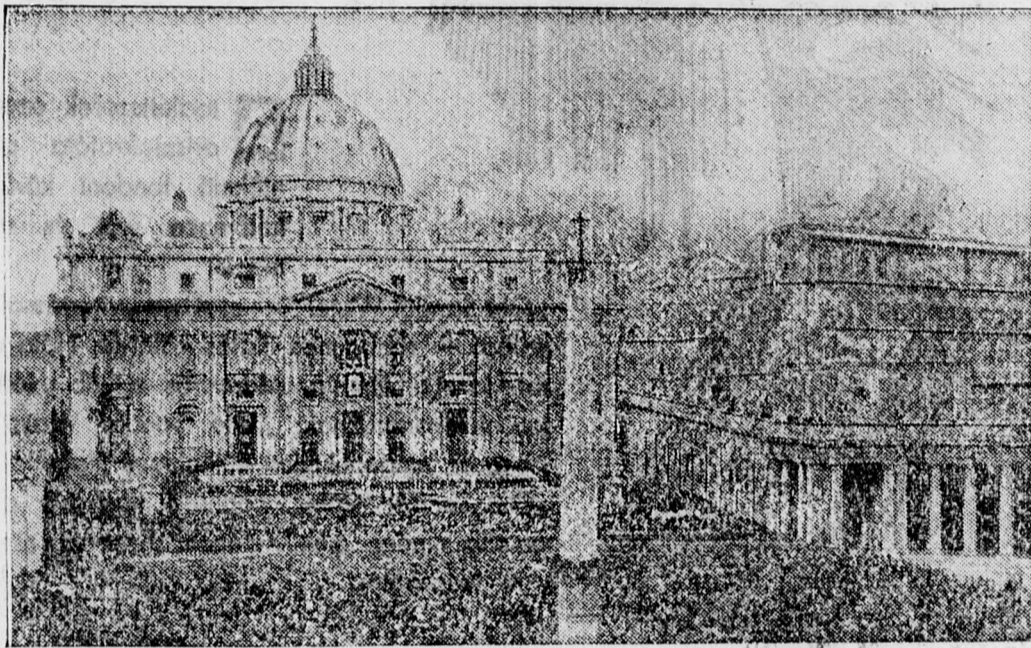
ISTEN VIRÁGOS-KERTJE A PINCION

Róma, november hó.
Gyönyörű a novembereleji délután Rómában. Olyan, mint nálunk egy szép szeptemberi napsugaras, meleg nap. Hozzá még nemzeti ünnep is van. A vidék hatalmas tömeget küldött fel Rómába erre az alkalomra. Róma egyik legszebb pontját, a Pincio-dombot, ezek lepik el. Nem is lehet rajta csodálkozni. Gyönyörű ez a hely. A fák és a pázsit friss zöldje szinte megtéveszti az embert. Mintha tavasz volna. A domb előtt terül el Róma. A San Pietro hatal-

meket tartó édesanyai kar. Isten tudja miért van, de másképen van mint nálunk.

Vidám baleset

Lassan leestledik. Magyar társammal hazafelé ballagunk a Trinita dei Monti felé. A párás homályba burkolózó nagyvárosból rózsaszínű ragyogással emelkedik ki a kivilágított Viktor Emánuel emlék. Nem a villanyfény hatott, hideg fehér ragyogása ez, hanem rózsaszínű, meleg, bársonyos, élő ragyogás. Fáklyák-

A római világhírű Szent Péter templom. Előtte zárandokok tömege látható

mas kupolája és a Viktor Emánuel-emlékmű vakítófehér márványtömbje aránytalanul emelkedik ki a házak és tornyok erdejéből.

Ezer és ezer ember a sétányon, a padokon, a zenepavillon körül. De még több a gyermek. Talán ez is adja meg a kép igazi üdőségét, szépségét. A legtöbb édesanya karján hozza a legkisebbet és az édesapába, mamaszoknyájába kapaszkodva még 3—4 apróság tipeg utánuk és körülöttük. Ugy körülbelül minden tizedik házaspár jön gyerek nélkül. Ezek vagy idegenek, vagy az apróságokat otthonhagyták, vagy gyermektelenek. Ugy láttam, hogy mindenki megbámulja őket. Ahol a nagyok letelepszene, ott sűrű csoportokba verődve játszanak a gyermekek. És ne feledjük el, ezek olasz gyermekek. Aiknek magányos önzésében özszeaszalódott a szíve és aki életében még nem tudott örülni semminek, az jöjjön el ide. Jöjjön el ide, hadd mosolyogjon rá az Isten szépségéből, jókedvéből egy sugár, hadd cáfoljon rá a hazug önzés keserű, fanyar biztonságára. Jöjjön el ide és próbálja meg kiolvasni a fiatal, 3—4 gyermekes, olasz édesanyák szeméből az igazi boldogság receptjét!

Láttam én ám arra mifelénk is gyermekeket. Láttam a parkokban a nevelőnővel, a frajlával az egyetlen, az agyoncicomázott, agyondédelgetett bébit. Láttam az utcán hatalmas tankocsikban, bebugyolálva az egyetlen. De még a kocsit sem az édesanya tolt. Láttam játszó gyermekket, de igazi, társas gyermeki örömet nem láttam: igazi, ezüstcsilingelésű, öntelelt gyermekcacagást nem hallottam.

Isten tudja, miért van erre felé másképen. Talán a kék ég, a mindig mosolygó olasz és teszi ezt. Talán azért van, mert mert melegebb a napsugár. Vagy talán azért, mert sok a templom és a templomokban sok az ember. Mert kevesebb a gyermekkocsi és nagyon sok a gyer-

meket tüzdelték teli a hatalmas fehérmárvány emlékművet. Pedig az olaszok ugyancsak nem fukarkodnak a villanyfényvel, hiszen az Apeninnek erőművei kifogyhatatlanok. De sokkal szebb így. Az olaszoknak pedig van érzékük a

Nagy szerencsém volt tegnap.

Előléptettek de ettől nem leszel gazdag.

● Az Állami Sorjáték sorsjegyével, amelyet a HIVATALOS SORSJEGYÁRUDA ÉS A FALUSI POSTAHIVATALOK

elárusító helyeinél vásárolsz, millió mos lehetsz.

A XVIII. sorsjáték I. osztályának húzása NOVEMBER 15.-én.

20 darab egy milliós nyeresmény

**COLECTURA OFICIALĂ
SI A OFICIILOR RURALE P. T. T.**

HELYI CIM: Bdui Regele Ferdinand 11

szépek közül is a legszebb kiválogatására.

Ezen tanakodunk társammal és elmerülünk az alkonyati Róma látképében, amikor szörnyű recsegés, ropogás, sivalkodás és borizú hangok rémületes keveréke jagyaszítja meg a vért az ereinkben. Egy pillanat alatt észreveszszük, hogy mi történt. Bérkocsi és gépkocsi ütközött össze, azaz inkább nagyon közel hajtottak egymáshoz és az érintkezésből nem suhanás, hanem recsegés, ropogás lett. A kocsi eleinte a bakról ordítóz. Teheti, mert igaza van. A gépkocsi rossz oldalon hajtott, valószínű közlekedési büntényt követett. A gépkocsiból először egy negyvenes, démon formájú hölgy száll ki és hangos érveléssel veszi fel a harcot a bérkocsissal. A balesetet csak ötven álljuk körül, többnyire idegenek, pedig nagy a forgalom. A benszüllött olasznak ez már (vagy talán még) nem látványosság. Nemsokára kiszáll a gépkocsi férjvezetője, a főbűnös. Szótlanul hozzáfog az elgömbült lökhárítók rendbehozásához, megtapogatja a kis Balillát minden részén és visszaül a kormánykerékhez. A bérkocsinak semmi baja. Erős, vízözönelőtti alkotmány. A szürke is olyan nyugodtan áll, mintha ez lenne a feladata. Csak a fehérszínű lórmázik. A bérkocsi egy darabig a bakról felelget, majd ő is leszáll. Erre a hölgy a gépkocsi felé hátrál és néhány hangosabb érv után ő is beül a gépkocsiba. Ebben a pillanatban a bérkocsi az úrvezetőhöz hajol az ablakon át és hangosan, érthetően fejezi ki a kívánságát: E la soddisfazione?... Az elégtétel... igen, neki igaza van és az ijedtséget honorálni kell.

Az úrvezető be is látja és tétovázás nélkül nyúl a zsebébe. Húsz lírán alul nem uszta meg. A bérkocsi szalutál, meghajtja magát és még a harcias némerbe is rámosolyog. — Buona sera signorina, buona sera signore — és ezzel a baleset véget is ért.

Csak egy órnagy kérdezte meg közben tőlünk, hogy mi történt és meg sem várta a feleletet, mikor már ki is mondta véleményét: E, nou fa niente! Semmi az egész. Ugy látszik, a rendőrnek, aki kezdetül fogva ott állott a közelben, szintén ez volt a véleménye, mert egyáltalán nem törődött az egész balesettel.

A lateráni missziós muzeumban

Nem merem azt mondani, hogy megnéztem ezt a hatalmas múzeumot. Pedig négy órát töltöttem a különböző termekben. Csak végig-sétáltam rajta. Nem is tudnék teljesen számot adni a látottakról. Néhány megkapó tárgyat fo-

gom csak megemlíteni.

Az udvar árkaodos folyosóján egy álványon összeolvadt, összelapult harang áll. A felíratát azonban még le lehet olvasni róla. Mi már csak régi képeslapokban találhatjuk meg a Martinique-sziget híres tűzhányójának, a Mont Peléének a kitörését. A harang a szigetről való és a nagy szerencsétlenség alkalmával olvadt össze a hatalmas tűzvészben. 1865-ben öntötték Párizsban. 37 évig szolgált és 1902-ben ő is áldozata lett a nagy katasztrófának.

Az egyik hatalmas teremben hosszú asztal áll székekkel, tintatartókkal, mappákkal. Az ember azt hinné, hogy emléklapokat szoktak itt megírni. Csak közelebb érve világosítanak fel a felírások: ezen az asztalon írták alá Gasparri bíboros és Mussolini miniszterelnök a lateráni egyezményt, Vatikán és Olaszország békekéjét 1929-ben. Ott a szék, amelyen a nagy bíboros ült és mellette ott van a Duce széke is. Művészi faragású kínai munka mind a kettő. A tintatartók is ott vannak és a mappában az itatós talán még aláírások nyomát viseli. Egészen közel mehetek a székekhez. Megérinthetem, láthatam azt a helyet, ahol történelem született, ahonnan béke és áldás áradt milliók számára.

Nobile nevét ezelőtt néhány évvel még mindenki ismerte. Lehet, hogy ma már sokan nem tudják, hogy ki volt, hiszen hetenkint cseréljük a történelem kirakataiban az apróbb nagyságokat. A világhírű sarkkutató-repülő — és ezt nem igen tudtuk róla — egy rózsafűzért hozott a Szentatyának a Sarkvidékről. Öreg eszkimó faragta rozmarágyarból. Nem nagy dolog, de kedves emlék. Csak úgy rajzanak a gondolatok az ember agyában, amikor az olvasót látja. Mindenesetre értékes darabja a múzeumnak.

Páter Damiánnak, a leprások apostolának a neve, talán még ismeretlenebb. Pedig a maga ügyében volt olyan hős, önfeláldozó lélek, mint a sarkrepülő Nobile. Páter Damián Belgiából indult el 33 éves fiatal pap korában a Molokai szigetre a leprások közé. Tizenhat évet töltött közöttük. Maga is megkapta ezt a legrettenetesebb betegséget. 1889-ben halt meg leprásai között. Tudta, hová megy, amikor elindult a leprások közé, de még jobban tudta, hogy hová érkezik, amikor a halálos ágyán fektült. Ott van az üvegsekreányben a 33 éves fiatal pap képe és ott van a 49 éves leprás Damián páter képe. Ott van a Breviáriuma, tintás üvege, botja, kalapácsa, gyaluja és vinklije. Ott vannak a rettenetes betegség áldozatainak különféle fényképei. Ott van a hős pap leprásai között. Néhány lépéssel tovább ugyanilyen szekrény. Ugy látszik, Páter Damiánnak társai is vannak. Igen, Nicoleau és Schneider marista szerzetesek a Fidzsi-szigetek egyikéről, a Makogairól. Nagy leprás telep. Ott van az üvegsekreányben miseruhája, kelyhe és elmékedési könyve, boldog Eymard Julián Oltáriszentséges könyve. A hősi elszánás tüze megcsapja az embert. Szégyenkezve kotródok tovább, hiszen egy óra elmúlt és azzal a gondolattal foglalkozom, hogy hazamegyek ebédelni. Páter Damián szekrénye után mégis úgy határoztam, hogy maradok. Ma nem ebédelek.

Tovább, tovább, mert még sok látnivaló van hátra. De az agy felfogóképessége már nem nagyon bírja. Uj Guineából „Szellemelek kunyhója” van előttem. Ugy hozták el a hírhirdetők, ahogy találták. Bálványok, fétisek, harci fegyverek, csölnakok, kunyhók, ruhák, hangszerek, csecsebecsék, üveg, porcellán, arany, ezüst, réz és vas: a leghitelesebb néprajzi adatok szédítő sokasága. Felettük hatalmas térképek és számszerű kimutatások. Odébb a katekizmusok szekrényében az élet kenyere kilencvenhét missziós nyelven.

Valahogy derengeni kezd előttem Krisztus szavainak mélysége: Menjetek, tanítsatok minden nemzeteket, megkeresztelvé őket... És derengeni kezd előttem a Krisztusi Egyház Kétezeréves múltja, amikor még az csak elindult „tanítani minden nemzeteket, megkeresztelve őket...”

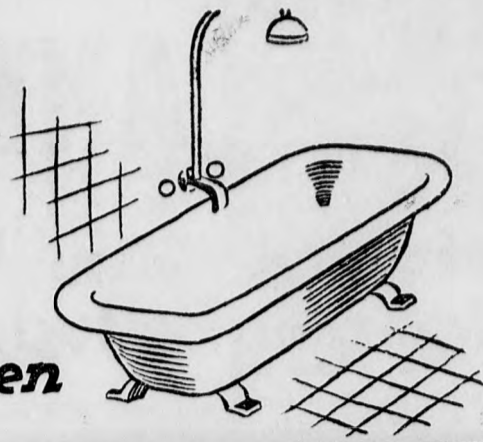
VIM

MINDENT TISZTÍT

álagosan és
kiméletelesen

fürdőkádat is

FRANCIS JAMMES

(1868—1938)

Megírtuk, hogy Francis Jammes, a kiváló francia költő 70 éves korában meghalt. Most az alábbi értékes cikket közöljük, amely hű képet fest a nagy költőről és működéséről.

A múlt század végén szinte irodalmi divat volt meglátogatni egy különös költőt, Francis Jammes-ot, aki nyolcszáz kilométerre Párizstól, remeteként élt anyjával egy kis pireneusi faluban. Charles Guérin, a szimbolizmus egyik legfinomabb lírikusa, Claudel, a még csaknem gyermek Mauriac, mind átlép-

ANGYALOK

— RAINER MARIA RILKE —

Az ajkuk fájdalmasan táradt
Lelkük világos, végtelen...
Vágytelt sóhajok árja árad
Szívükből némely éjjelen.

Hasonlít majdnem valamennyi
Egymáshoz Isten kertjében
S hallgatnak, most már annyi... annyi
Ideje, csend zenéjében.

Csak hogyha szárnyukat kitarják
Zúgnak a szelek hangosan
Mint mikor Isten alkotó, szent
Keze, a kezdet könyvének
Sötét lapjain átsuhan...

Ford. LAKATOS LASZLÓNÉ

ték az Orthazi-ház küszöbét és megcsodálták azt az egyszerű, idillikus életet, melyhez Jammes sohasem lett hűtlen.

Ez a magányos költő felmérhetetlen hatást gyakorolt a századforduló körül a fiatal lírikus-nemzedékre, mert az előző iskolák homályossága és ezoterikus jellege után valóságos jelképe volt az egyszerűségnek, gyermeki lelkületnek, friss látásmódnak. A guzsbakötött költői nyelvet megújította, a forma bilincseit szétörtte, a lírai témák határait megváltoztatta. Manifesztumában büszkén hirdette: „Stilusom dadog, de a magam igazát fejeztem ki. Megvetem a költői iskolákat, szeretem az igazságot és mély szánalmat érzek azzal a közhelylyel szemben, melyet emberi szívnek neveznek. Szívem úgy beszélt, mint egy gyermek s csak így lehettem igaz.”

1896-ban jelenik meg első verskötetete, a „Hajnali harangszótól az esti harangszóig”. Hétköznapi szürke eseményeket ír le végtelen egyszerűséggel, de éppen ez az egyszerűség a vers díszé. Az a közvetlenség, mellyel az igénytelen emberekről vagy a megvetett állatokról beszél, természetének legmélyéből tör elő. Megsírítja a „kis sánta susztert”, aki egész életében csak másoknak dolgozik, a szegény borjút, amikor kegyetlen kezek a vágóhíd felé vonzol-

ják és lelket kölcsönöz az álatoknak is, a maga érzékeny lelkét.

Következő kötetei, a *Kankalinok gyásza* és az *Élet diadala*, állomások a megtérés felé vezető úton. Ezért senki sem lepődött meg, amikor Jammes 1905-ben az Egyház igája alá hajtotta fejét: „Az ördög elé hajítottam Nessus-ingemet és a kesélyüt, mely bensőmet marcangolta.” A tavaszról eljutott a nyár költészetéhez, megmaradnak régi kincsei, de elmélyülnek a katolikus vallás miszticizmusában. Alakjai is megmaradnak, csak természetfeletti jelleget öltenek magukra. S hogy a katolicizmus milyen termékenyítő hatással volt erre a lírikusra, azt az 1912-ben megjelent *Géorgiques* chrétiennes mutatja legjobban. Ez Jammes chef-d'oeuvre-je: a megváltás által megszentelt föld és az emberi munka dicsérete.

Jammes bizonyítéka annak a tételnek, hogy az igazi költő zsenije kimeríthetetlen, mert megtérése után is minden kötetében újat ad tartalmi és formai szempontból egyaránt: így a Szűz és a szonettek-ben a formák virtuóza mutatkozik be, a Quatrains kötetében pedig kínai költők modorában leheletszerű kivetítését adja egy hangulatnak vagy tájnak:

Csak sápadt napsugár vagy, és
A földre tévedt lebegés.
A nappal szöke csillaga,
S egy rózsza hűvös illata...

(Ijjas A. ford.)

Utolsó köteteit a régi idők és az ifjuság emléke élteti. A régi barátok lassan eltűnnek, az öreg költő boldogan él népes családjá körében s verseiben a multat idézgeti, hogy ne kelljen a jelenre gondolnia, melyben a technika és nyomor megöl minden költészetet. Körülötte újabb lírikus-nemzedékek nőttek fel, új iskolák, elméletek születtek, de Jammes hangja mindig friss, maradt s utolsó verskötetete: „Mindöröktől mindörökké” — melynek előszavában egyébként harcias támadást intéz az üzletszerű kritika ellen — a legelső kiadónál, Gallimard-nál jelenik meg.

Amikor három évvel ezelőtt meglátogattam Hasparren-ben, egy kis pireneusi faluban, a spanyol határ mellett, büszkén mesélte nekem, hogy egy magyar leány készíti róla az első doktori értekezést. Vadászruhájában hófehér szakállával és csipetőjével csaknem fiatal embernek látszott, pedig már közel járt a hetvenhez. Együtt mentünk be Bayonne-ba, ahol Sacha Guityrel volt találkája. Még csodálkoztam, milyen fűrgén úgrik le a vicinálisról és tűnik el szemem elől a katedrális mögött. S most alig tudom felhinni, hogy az öreg Francis Jammes minőségtöbbé.

Just Béla.

ANTHONY EDEN

— akiről karikatúrát sem tudnak készíteni

Ha végigétalunk a befolyásos brit politikusok arcképcsarnokán, feltétlenül meg kell állanunk Anthony Eden portréja előtt.

Eden is azokhoz az angol politikai egyéniségekhez tartozik, akiket — a békét áhító polgárok szemszögéből nézve — méltán nevezhetünk Európa „mumusainak”.

A külügyminiszeri székéből történt távozása óta gyakran fölbukkant az ő neve is a lapok hasábjain olyan formában, hogy: „Eden újra belép az angol kormányba”, „Eden újra átveszi a külügyminisztérium vezetését.” Ezek az újra és újra napvilágot látó hírek éppen olyan félre borzongást remegtetnek végig a békés meggyezés igazi híveinek idegein, mint Churchill nevének ilyen értelemben történő ismételt és gyakori felbukkanása.

Bizonyára sokan vannak, akik emlékeznek még Eden különös bukásának körülményeire. Tudjuk, hogy Chamberlain valóggal furfanghoz folyamodott, hogy külügyminiszterét megbuktathassa. Szükség volt erre, mert Eden helyénmaradása esetén sohasem jöhetett volna létre az az angol-olasz barátsági szerződés, amelyet „a jó öreg Chamberlain” az európai béke fokozottabb biztosítása érdekében kezdeményezett és amelynek mielőbbi hatálybalépítését a minap jelentette be az alsóházban.

Ha Eden továbbra is külügyminiszter marad, aligha lehetett volna feltartóztatni azt az egyre jobban közeledni és beteljesedni látszó végzetet, mely azzal a veszéllyel fenyegetett, hogy a spanyol polgárháború színültig telt puskaporos hordója az olasz és német beavatkozásnak éppen Eden által annyira felfújt szikrájától lángra lobban s az egész európai kontinens tüztengerbe borítja.

Eden volt tudvalevően az abesszin háború idején is az Olaszország elleni megtorló hadjárat leghangosabb hőse. Eden neve egyébként is annyira összeforrott a Népszövetséggel és a népszövetségi politikával, hogy Angliában valakitől, politikai felfogásának megismerése céljából elég volt csupán azt kérdezni: „Eden mellett, vagy ellene van-e?” s a felelet nyílt és mindenki által érthető felvilágosítást adott az illető politikai hitvallásáról. Ha valaki Eden mellett vallott színt, az jelentette a Népszövetséghez való garces és minden körülmények közötti ragaszkodást és az ehhez fűződő egyéb politikai nézetet. Ha Eden ellen foglalt állást, az az illetőnek a másik tábor politikai világnézetéhez való tartozását jelentette. Ezt a másik politikát elsősorban Chamberlain képviseli.

Az általunk már idézett Carl-Erdmann Pückler leírása alapján a főbb vonások összecélításából így domborodik ki Anthony Eden portréja:

Anthony Eden a bölcsőtől a kabinetig a konzervatív politikuskok hagyományos utját járta végig. Amikor 1897-ben megszületett, szülei — amint az már szokás, — azonnal bejelentették Etonban s amint az ideje elérkezett, ebben a régi angol iskolában végezte középiskolai tanulmányait. Mint kortársai, ő is ennek az iskolának falai között alakult át az egykori gyermekből kis, kifogástalan „gentleman”-né, cilinderral a fején és esernyővel a kezében...

Ilyen előkelő iskolában, az önmagukon mindig uralkodó kortársak között a fiatal ember tetőtől talpig éles szemű bíráló tárgya. S az ítélet, amit az iskolatársak a kis Anthony felől alkottak, nem volt túlságosan kedvező. Nem nagyon szerették és alig volt bizalmas barátja. Ez nem azért volt, mintha a kis Anthony olyan valaki lett volna, akiről az iskolatársak nem kis meglepetéssel azt szokták mondani, hogy — stréber; nem volt úgynevezett mintagyerek, akit a tanítók jobban kedvelnek, mint az osztálytársak. Nem tűnt ki különösebben sem a sportban, sem az iskolai tárgyakban.

Anthony Edent szertelennek, hirtelen természetűnek és önmagán uralkodni nem tudónak ismerték s így nem csoda, hogy senki sem jósolt neki nagy jövőt. Azt mondták róla, hogy a legkisebb dologra rögtön felfortyan, de rövid idő múlva megbánja haragját s a másik végletbe esik. Ezt zokon vették tőle s így egyedül maradt az iskolatársak között. Idősebb iskolatársai, mint Duff-Cooper, a nemrég lemondott tengerészeti miniszter és Stanley, a néhány héttel ezelőtt elhunyt kereskedelmi miniszter — akkoriban nem is ismerték őt.

Anthonynek ez az érzékenysége, ez az ug-

rásrakész vérmérséklete nem véletlen: atyjától örökölte. Az Eden-család jönevű tagja az angol köznemességnek. Az elődök közül különösen kitűnt lord Auckland, aki India főkormányzója volt, amikor Viktória királynő trónralépett és aki ma is emlékeztet az újjeländi Auckland város és Eden hegy. Sok nővére közül az egyik Pitt William nagy szerelme volt. Anthony atyja, Sir William Eden, igen ismert ember volt. Régmódi, nagystíliú életet folytatott vidéki kastélyában. Harold Nicholson egy ízben azt mondta róla, hogy: „lángész, de féktelen lángész.” Angliában azonban csak az önmagán uralkodni tudó lángész emelkedhet rangra és méltóságra. William Eden érzékeny, túlfűtött fantáziájú, robbanékony egyéniség volt, amellyel igazságtalan és fennhéjázó is tudott lenni — egy szóval: csupa olyan tulajdonságai voltak, amelyek Angliában

SZENT LANC

A harangok szava összeköt bennünket.

Egyszerre emeli Istenhez lelkünket

Egyszerre emeljük inára kezünket...

Egymásra gondolunk...

És bár távol vagyunk —

egymás szavát halljuk.

Mikor az Ur Istent „Mi Atyánk”-nak valljuk...

HORVÁTH ÁRPÁDNÉ.

különcé tették. Nagy póra az ismert festő, Whistler ellen, aki tagadhatatlanul szép feleségét impresszioniztikusan és — mint William Eden találta — hozzá sem hasonlíthatóan festette le, — William Eden nyílt és gorbahangú levelével kezdődött a Timesben és az akkori idők híres beszéd tárgya volt.

Az iskolapadból Anthony Eden egyenesen a háborúba ment és az, mint nemzedékének minden fiára, erős befolyással volt további fejlődésére. Fivérével közül kettő elesett a harctéren. Fiatal éveiben oly sokat élt át, hogy lelkileg sokkal öregebbnek érezte magát, mint amilyen a valóságban volt s ez nagy mértékben hozzájárult ahhoz, hogy a háború után még kevésbé tudott hozzáidomulni a vele egyidős, vagy valamivel fiatalabb emberekhez, mint az etoni iskolában. 22 éves volt, amikor a háborúból kapitányi rangban s a brit hadsereg egyik legfiatalabb vezérkari tisztjeként visszatért.

Oxfordban tanult és újra inkább csak magának élt. Egyes vele egykorú barátai, akik szintén voltak a háborúban, emlékeznek rá, hogy Eden gyakran panaszkodott, akkoriban: milyen bosszantóan fiatalok azok, akik nem voltak a háborúban!

Izléssel és némi különöséggel öltözködött. Amikor lassú, kecses lépteivel az oxfordi kollégium kertjének pázsitján végighaladt, egyik kezével a bajuszát pödörgetve, — a fiatalabb tanulóknak feltűnt, hogy Eden gallérija magasabb, mint az övék s hogy jólszabott nadrágja szokatlanul bő. Járása és mozdulatai elegánsak, választékosak voltak és ma is azok maradtak. Külsőre nézve anyja fia, aki ismert szépsége volt korának.

Megdráguít a tűzifa?

Akkor is
olesón fűtők

„ZEPHIR”
kályhával

10 kilogram fával fűt **24** órán át.
egy normál szobát

Gyártja: **Szántó D. és fia, Oradea**
„ELITE” fűtőhely kályhacéjára
kapható mindenütt. Kerjen díjtalan árjegyzéket.

Oxfordban vannak különféle politikai klubok és egyesületek, amelyek a tanulóikat a beszédben gyakoroltatják és a miniszterelnökségi „állásra” előkészítik. Minden látszat arra mutatott, hogy Eden nem álmódzott ilyesmiről. Ő ebből is kizárta önmagát. Néha talán résztvevett egy-egy vitában, de tagja egyik ilyen klubnak sem volt. Keleti nyelveket tanult, — elsősorban arabot és perzsa — és szabad idejében lírai verseket faragott. Még sportot sem űzött és csak legbizalmasabb ismerősei tudtak arról, hogy néha-néha alsóházi pályafutásról álmódzott.

1922-ben hagyta el az egyetemet s megkapta a keleti nyelvekről szóló oklevelét „dícséretes” osztályzattal. Keleti nyelvismeretével évek múltán aratott sikert, amikor Genfben, mint angol népszövetségi miniszter az egyik tárgyalási szünetben a perzsa kiküldöttet — annak legnagyobb csodálkozására — perzsául szólította meg.

Nem hagyta kihasználatlanul az időt; mindjárt a következő évben — 1923-ban — megteremtette a pályafutására döntő két lépést: benősült egy politikailag befolyásos családba és kétszer fellépett konzervatív jelöltként az alsóházi választásokon. Első ízben kibukott, másodsorra megválasztották.

Első ízben azonban megnősült: Sir Gervase Beckett-nek, a „Yorkshire Post” tulajdonosának leányát vette nőül. Ez a lap Anglia egyik vezető vidéki sajtóorgánuma. Apósa, aki időközben meghalt, a yorkshirei konzervatív pártban és ezzel az egész vidéken nagy szerepet vitt.

Mint képviselő, Eden azonnal megkezdte az alsóházban szereplését: beszédeket mondott és résztvevett a vitákban. A legtisztább idealizmus lovagjaként lépett fel. Sokkal idősebb és kissé cinikus eszmeszédei a konzervatív párti padsorokban azt szokták kérdezni tőle, amikor egy-egy beszéde után leül:

— Hiszi is Ön mindazt, amit itt elmondott?

Eden pedig csodálkozva visszakérdezi:

— Ön talán nem?

A konzervatív párt fiatalabb tagjai különösebb összeköttetések nélkül nehezen tűnnek fel. Eden „kapitány”-nak házasága révén volt elég összeköttetése. Apósával a „Yorkshire Post” képviselőjeként kiküldette magát Melbournebe, egy sajtóörtekezletre s ez alkalommal a birodalom nagy részét sikerült megismernie. Amikor visszatért, Austen Chamberlain, az egykori kincstári kancellár, parlamenti magántitkárává tette. Ezzel rálépett arra az útra, mely nem sokkal később egy parlamenti államtitkári tisztségen át, lordpeccétörként a parlamentbe vezetett. Eden „kapitányból” egycsapásra Eden miniszter lett. Feltűnése oly gyors és váratlan volt, hogy az emberek azt kezdték: „kicsoda tulajdonképpen ez az Eden?” Még egykori etoni osztálytársai is föl-tették ezt a kérdést, míg végre egyikük rá nem jött, hogy annakidején együtt jártak iskolába.

Edennél hiányoznak azok a figyelmet keltő jellegzetes vonások, amelyekbe a karikatúra-rajzoló is belekapaszkodhatna. Ő maga mondta egyszer egyik barátjának: nagyon sajnálja, hogy a karikatúristák nem tudják őt lerajzolni; ez csaknem vesztélyt jelent politikai pályafutására. Tényleg: még egyetlen jó karikatúra sem készült Edentről! Genf legkiválóbb karikatúra-rajzolója, akik annyi háborúutáni politikai karaktert vetettek néhány ceruzavonással papírra: sem tudtak róla sikerült rajzot készíteni. Az, aki a papírról a karikatúrista ceruzája nyomán visszanézett, sohasem volt más, mint egy fiatalos, jómegjelenésű úr, elegáns tartással, aki jobban illelnek a löverseny pályára, vagy egy nemzetközi fürdőhelyre, mint a nagy világpolitika színpadára. Talán még legjobban sikerült az az egy karikatúra, mely Edent, mint a melodráma ifjú hőst ábrázolja, aki ezinpadias mozdulattal kiáltja Mussolini felé:

— Benito Mussolini: vigyázz! Az asszonyt (a demokráciát), akit szeretek, tönkretetted, öreg anyámat (a Népszövetséget) megölted, az angol flottát elsüllyesztetted, a birodalmat lángbaborítottad — de vigyázz magadra, tul messze ne menj!

Eden beszédeiben és írásaiban sohaem található meg az érzalem kitörése. Ellenkezőleg: ahol érzésektől duzzadóvá válik, ott szavai és mondatai mindig mesterkéltten hatnak. Lemondása előtti egyik utolsó beszédében megkísérelte Baldwin stílusát utánozni. A fiatal nemzedékhez fordult, — amit egyébként is szívesen tesz — s a nemzet erejéről s az örökké változhatatlan nagy angol tulajdonságokról beszélt. De most is, mint minden beszédében, mondatai túl folyékonyak, túl csiszoltak voltak, hiányoztak a habozások, a helyes szó megtalálására szolgáló igyekezetek. Mondatai olyanok, amiket mindenki elmondhat. Hiányzik belőlük az eredetiség és úgy hatnak, azt az érzést keltik fel, mintha valahol már elhangzottak volna.

Mint a Foreign Office vezetője, Eden nagy élettapasztalatokra tett szert, s ha külügyminisztersége utolsó idejében az alsóházban egy-egy kérdésre válaszolt —, sohasem türelmetlenül, mindig lekötelezően, válaszkeszen és láthatólag érdeklődéssel: — senki sem ismert volna rá az egykori türelmetlen, lobbanékony etoni diákra. Mintaszerű, fegyelmezett férfivé vált és csak

néha-néha lehet föltalálni még benne atyai örökségnek nyomait. Így például: első németországi látogatásáról olyan lelkesedéssel tért vissza, hogy barátai azt mondták: „Hitler megbabonázta Anthonyt.” S amikor másodjában Németországban járt, hangulata éppen olyan hirtelen az ellenkező végletbe csapott.

Anthony Eden — és ebben mindenki meggyezik — igen szorgalmas, megbízható és szerény, amellet világos beszédű és ügyes parlamentar; sőt, az ellenzéken személyileg szeretik is a munkáspárt képviselői szívesen veszik, amikor a feleségük és gyermekeik iránt érdeklődik. De akik beszédeit hallják, nem sírnak és nem is nevetnek: hidegek és közömbösek maradnak. Valami hiányzik belőle. Hallgatói is bizonyára hiányát érzik nála annak a valaminek, amit már az etomi osztálytársak is nélkülöztek és aminek ma Eden politikai karikatúrárajzolója is hiányát érzik. Hogy ezt a hiányzó tulajdonságot humornak, eredetiségnek vagy vezéri adottságoknak hívják-e, azt nehéz lenne megmondani.

Igy festi tehát egészen közelről Anthony Eden, Chamberlain egyik legádázabb politikai ellenfele. Gyorsan, és váratlanul bukkant fel az ismeretlenség homályából Anglia politikai horizontján és éppen olyan gyorsan és szokatlan módon távozott a minden politikuskok álmának beteljesülését jelentő miniszteri székből. S aminthogy egész politikai pályafutása szorosan összeforrott a Népszövetséggel és annak politikájával, — pályája nyilván akkor lendül majd ismét magasba, amikor a Népszövetség is újra fokozottabban elfoglalja vezető helyét az európai politikában. Addig Eden a kormányt támogató konzervatív pártban igyekszik kormányellenes palotafordulmat kihozni s annak biztos fedezékéből lövöldözi mérges nyilait Chamberlain kormányzati rendszere ellen.

(F. V.)

Piroska, Tündérke és az ördög

Jeta: P. Trefán Leóvárad

Nagyon várták a kicsi babát a házbán. Mindenkinek lábujjhegyen kellett járni. Még a nagy fehérsárga cica is óvatos volt. Mintha tudta volna, hogy itt most nagy dolog történik. Apa nagyon sokszor nézett ki az ablakon, bizonyosan nézte a gólyanényt, hogy mikor jön erre felé...

Gólyanényi megérkezett és vele síró-rívó csöppesség, kinek Piroska lett a neve a szent kereszttségben. Piroska... Apa akarta ezt a nevet, mert szép volt a gyermek arcoskája, mint a pirosló rózsabimbó. Szemei mint két ragyogó drágagyöngy. Minden kisbaba szép, nemcsak a mamájának, hanem másoknak is, de mikor Piroska mosolygott, olyan szép volt, mint akár-melyik pici anygalka, amelyik vigyázott rá.

Piroska azért is nagyon szép volt, mert volt egy láthatatlan társa és testvérkéje, a végtelen bájoságú Tündérke. Ez folyton vele volt, soha el nem hagyta, állandó és elmaradhatatlan kísérőjének szegődött. Tündérke láthatatlan volt, csak az erények és szépségek voltak láthatók, amelyeket művelt. Tündérke éppen olyan pici volt, mint Piroska. Együtt játszottak, örültek, aludtak, mosolyogtak és sírtak. Elválaszthatatlan testvérek voltak. Nem nagyon lehetett Piroskát Tündérkétől megkülönböztetni. A kettő egy volt és mégsem egy.

Ki tudná a csecsemőkort tiltkát, rejtélyességét leírni... A fejlődő élet öntudatlan és ismeretlen. Emberi szem bele nem tekinthet. A lelki fejlődés hullámosságát, bensőségét és méreteit senki sem határozhatja meg, csak az Isten. A jó édesanya sokat foglalkozik gyermekével. Belenéz a két szemébe, imádkozni tanítja, de a lelkebe bepistantani, a kegyelmi élet határait megállapítani ő sem tudja.

Piroska már járni és beszélni kezdett. A kicsinyeknél ez az életnyilvánulás nagyon fontos és korhatároló. Jár a baba jár! Ünnepe a házbán! Végtelen nagy öröm a szülőknek. Az emberi önállóság kezdete. Az elhatározási képesség ünnepélyes fölavatása. A kicsi ember megy, mozog, helyet változtat, gondolatot fejez ki, beszél. Ez az élet!

Hát amikor önálló kezd lenni! Meglátszik ez cselekedeteiben! Önálló cselekedetnek azt nevezhetjük, mely a belső indítás következménye. Van benne mindig bizonyos felelősségérzet is, emberi méltóság is. A kicsi embernél is szembetűnővé lesz az emberi méltóság. És minden, ami az emberi méltóságnak, mint öntudatiságnak tünete. Tündérke nagyon megfigyelte Piroska minden mozdulatát. Tanítja lett még a legparányibb kicsi gondolatának is.

Piroska élete haladt, fejlődött és izmosodott. És ami szembetűnővé tette a kockázatot ebben a kicsi életben, hogy nagyon szerette a cukrot, az édességet.

Nem is gondoljuk, hogy gyermekéveinkben milyen fontos szerep jut a cukornak, az édességnek! És hogy mit jelent az első szem cukor... Az édesség kezdete — élvezetvágy jelentkezése. Mama nem is tudja, hogy mit tesz, mikor az első szem cukrot adja gyermekének. Édesség íze terjeng a vérben, idegzetben, szájban, nyelven és az egész szervezetben. Az édességszeretet kezdete bizonyos kíváncsiság, mely a kíváncsiság ébredése. A kíváncsiság még csak kíváncsiság, nem bűnös. Csak akkor lesz az, ha tiltott dologra irányul.

Az üveges szekrényben szép kristályos dobozban állt a sok kívánatos szaloncukor. Rend szerint lezárva, de most véletlenül nem csukták le. Ott felejtették a kulcsot. Piroska egyszerűen rávetette szemecskéjét a cukorra és meglátta, hogy a szekrény ajtója nyitva van. Itt a sok cukor... Tündérke szól:

— Piroskám, jól tudod, hogy mamácska mindig elzárja a cukrot. Véletlen, hogy most nyitva van a szekrényajtó. A cukorhoz hozzányulni nem szabad. De te nem is fogsz tiltott dolgot cselekedni...

— Mamácska nem tiltja Piroskának a cukrot. Egy nap többször is ad neki. Vehet bátran most is, azért, hogy nincs itt.

Aki ezt mondta, az a harmadik személy volt. Láthatatlan módon ez is, mint Tündérke. Vitas kérdésekben ő is hozzászól a dologhoz. Amit, hazudik, ferdít és tiltottra csábít. Minden jónak, szépnek ellensége az ördög. Piroska hitt neki. Hiába magyarázott Tündérke. Egyszer a kisleány megállt a szekrény előtt. Bátran és kíváncságtól égő szemekkel. Tündérke még a kezét is lefogta. Karjaira adta a nagy bábuját, hogy játszó vele. Most nem izlett a játék. Neki föltétlenül cukor kellett. Az ördög bízta.

— Mi egy cukor... Vehetsz többet is. Nem lesz azért semmi baj... mamácska meg sem tudja... és milyen jó a cukor...

Piroska kezdett ágaskodni, majd elérte a kristálydobozt, kinyitotta és kivett belőle egy szem cukrot...

Tündérke keservesen zokogott. Az ördög háhozott. Piroska nyalogatta a lopott édességet és gondolkozott már rajta, hogy egy második szem cukor még jobb volna...

Egy szem cukron, csekélyke édességen megtörök az akarat hatalma. Nagy hatalom. Emberi méltóságunk bizonyítéka az akarterő. Vigyázzunk rá, mert benne, jelentőségében rejlik minden vágyakozásunknak, boldogságunknak és szerencsétlenségünknek a forrása.

Még 2 Nap

A 18. SORSJÁTÉK I. OSZTÁLYÁNAK AZ ÚJ TERV ALAPJÁN TÖRTÉNŐ HUZÁSÁIG

Ne felejtse el

HOGY AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK MÁR AZ I. OSZTÁLYBAN

20 EGY MILLIÓS NYEREMÉNYT

oszt szét.

Uj gazdasági lendület Háromszéken

**Az erdők elfogytak
s most egy egészségesebb gazdasági rendszer van kialakulóban**

Kézdivásárhely, november 8. A nyár folyamán egy elkéseredett hangú riportban számoltam volt be arról, hogy Háromszék megye egyes részein mennyire elhanyagoltak a földek. Igazat írtam s az igazság mindig fájdalmat okoz annak, aki találva érzi magát. Így sokaknak fájt az én szemrehányó írásom, sokan kurtábbra fogták a köszönést, mások — a telibetaláltak —, el is néztek a fejem fölött, de azt senki se mondhatta, hogy állításaim hamisak voltak s így legfennebb csak annyi szemrehányást tehetek, miszerint: nemcsak a maradiságról, hanem a haladásról is kellene írni.

Hát ezt a tanácsot szívesen megfogadtam. — annál is inkább, mert eddig is többnyire a jó oldalt világítottam meg —, s most azokról emlékezem, akik a kor parancsoló szavát megértve, teljes felkészültséggel és nagy munkakedvvel fogtak elavult gazdasági rendszereink javításához.

Sajnos, kevesen vannak, azonban kevesen is olyan lendületet adtak, hogy egyszerre felrúgták az egész vidéket s ma már a legkisebb faluban is egy-két értelmes ember hozzákezdett úgy a mezőgazdaság, mint az állattenyésztés és gyümölcskertészet terén a haladó munkához.

„Minden kárban van haszon”

Igen. Ez a közmondás százszázalékra begazolódik Felsőháromszéken, ahol alig két évtizeddel ezelőtt még évszázados, dúsz erdők borították a hegyek hátát, s ahol ma már sok olyan község akad, amelyiknek csak éppen a téli tüzelőanyag ha kikerül.

Télen, nyáron, nappal és éjszaka zengett az erdő a fejszecsapásoktól. Nap-nap után omlott halomra a fenyő-, a bükk-, tölgy-, nyír-, nyár- és csereserdők fatömege és mire észhezérték az emberek, kopaszra vedlettek a hegyek.

S akkor nagy, bámész csodálkozással vették észre az erdő szerelmei, hogy fa sincs, de becsületes szántóföld sincsen, mert a fa miatt teljesen elhanyagolták földjeiket, melyek már nem gabonát, nem kenyérnekvalót, hanem csak gyomot termettek.

Az egyik községgel kapcsolatosan már megírtam volt azt, hogy milyen helyzetbe kerültek, amikor a fűrészgyár kivágta deszkának az utolsó tönköt. Megírtam azt is, hogy ebben a faluban egyszerre milyen nagy lendülettel indult meg a földművelés s most örömmel állapítom meg, hogy szerte az erdők alatt ugyanezt a lendületes munkát látom.

A kárból haszon lett. Az erdők elfogytak, de a megmaradt földön újból egészséges munka kezdődött s az elvesztett hús évet most pótolni akarják az emberek a fokozott szorgalommal.

Akik segítségül jöttek

Hét évvel ezelőtt, egy kicsi helyi lap, a „Székelyföld” mutatott rá először azokra a hibákra, melyek Felsőháromszék gazdasági életét veszélyeztették. Ez a lap indította az első ú. n. falusi ismeretterjesztő mozgalmat is, melyet önzetlen szakemberek segítségével közel öt évig végzett egész addig, amíg a körülmények erre lehetőséget adtak.

Ebben az időben kezdett felfigyelni a vidék bajaira a Vármegyei Mezőgazdasági Kamara és a Vármegyei Gazdakör s ez utóbbi ugyancsak egészséges falumunkát végzett egész ez év tavaszáig.

Időközben az erdélyi magyar gazdasági szervezkedés terén is öröndetes változás történt. Az Erdélyi Gazdasági Egylet nagy lendülettel kezdett az újrászervező munkához, az Erdélyi Gazda c. szaklap bámulatos frissességgel sietett a gazdák segítségére és valóságos is-

kolapédáit adta és adja a korszerű gazdálkodásnak.

De az egyház is észrevette gyermekeinek nagy szükségletét. A római katolikus Egyházmegyei Tanács felismerte a gazdátársadalom előharcosainak vágyakozását, meglátta a nép elesettségét s tudván, hogy *szolgálatot tesz vele az országnak is*, Kézdivásárhelyen 1935-ben megnyitja a földművesiskolát.

A bodfalusi cukorgyár szerepe az új gazdasági életindulásban

A gazdátársadalom haladó szellemű vezetőinek évek hosszú során át állandó panasza volt, hogy a bodfalusi cukorgyár nem termel cukorrépát ezen a vidéken. Ezek az emberek látták, hogy barcasági szászok gazdasági előhaladásában milyen nagy szerepe van a cukorrépa-termelésnek. Látták, hogy nemcsak mezőgazdaság, hanem állattenyésztés terén is mit jelent a cukorrépa s néhány évi küzdelem után 1932-ben végre megállapodást kötöttek a gyárral, hogy Felsőháromszéken is terjeszkedjék.

A fa azonban még bőviben volt. Az erdőalatti községekben még süketek voltak az emberek a fejszecsapásoktól s az első évek kínos, nehéz szervező munkája már-már eredménytelennek látszott, amikor az elmúlt évben váratlan fordulat következében az eddigi 300 holdról, egyszerre 800 holdra emelkedett a felsőháromszéki cukorrépa-termelés.

Sűrű sorokban jöttek a szekerek az állomásokra, hogy beszolgáltassák a termést, mely holdanként eléri a 13 ezer kilós átlagot. Van azonban arra is példa, hogy holdanként 18 ezer kilót termeltek azokban a gazdaságokban, ahol már szakszerűen, kimondottan cukorrépa alá munkálták meg a földet.

Ha számításba vesszük, hogy a gyár a répa mázsánkénti hozamát 77 leivel fizeti, azonkívül pénzbeli megtérítést ad a celetért, holdanként 7 kg cukrot utal ki és ha tudjuk azt, hogy takarmány szempontjából mit jelent

* **Tulságosan vérmes embereknél**, kiváltképek akiknél az igen nagy nedvdűsség mindenféle kellemetlen tünete, mint gyors elfáradás, elbágyadás, a teltség érzete, gyakran jelentkezik, kitűnő hatással szokott járni, ha néhány hétig naponta reggel, éhgyomorral egy pohár természetes „Perenc József” keserűvizet isznak. Kérdezze meg orvosát.

a répafej, melyet télire veremlni lehet, akkor megértjük azt, hogy a felsőháromszéki gazdák most már okosan és nagy szorgalommal végzik a termelést, úgyhogy jövő évre még kb 2—300 hold területgyarapodást remélnek.

Hús mázsás holdankénti búzatermés

A mezőgazdaság terén azonban nemcsak a cukorrépa-termelés mutat haladó irányzatot. A gazdák rájöttek már arra is, hogy milyen fontos szerepe van a helyes vetőmagkiválasztásnak s az E. G. E. révén az utóbbi években sok új, ezen a vidéken eddig nem termelt búzafajtával kezdtek kísérletezni.

Az eddigi kísérletek alapján azután bámulatos eredményekről számolhatunk be.

A kézdivásárhelyi római katolikus téli földművesiskolának 1936-ban kísérleti célra az E. G. E. által adott Bánkúti búza 14 mázsa és 75 kilós holdankénti hozamot mutatott, úgyhogy a következő években már több nagy gazdaság is kísérletezni kezdett ezzel a búzával.

Szinte hihetetlen lenne, ha személyesen is nem láttam volna, hogy ebben az évben a báró Apor Péter és dr. Solyom Miklós holdankénti hozama volt a Bánkúti búzának. Természetes, hogy az ilyen kísérletnek hamarosan híre megy és természetesen az is, hogy mind több és több gazda igyekszik ilyen vetőmaghoz jutni.

Hasonlóan jó eredményt mutat a szintén az E. G. E.-től kapott Odvosi és Delavere-búza is, melyeknek kísérleti eredményeit most dolgozzák fel a földművesiskolában.

Tervem, hogy a közelgő tél folyamán még sorra látogatok néhány gazdakört, szövetkezetet és minta falut s tapasztalataimról hűségesen beszámolok.

Milyen jó lenne, ha mindig csak fejlődő munkáról lehetne és kellene írni és milyen öröm lenne mindnyájunknak, ha ezek a példák sok, sok követőre akadnának.

FÖLDI ISTVÁN.

Ejnye, Karácsony apó, sohasem láttam még ebben az időben. A maga neve napjáiig még hosszú az idő!

EGÉSZ ÉVRE ALKALMAZTAK AZ

AURORA

FIÓKJAI, HOGY AZ

EGÉSZ ORSZÁGBAN

OSZTOGASSAM

A MILLIÓKAT.

NOVEMBER 15-én lesz az I. osztály húzása. 20 nyeremény a 1.000.000 lei, 12 nyeremény a 200.000 lei, 76 nyeremény a 100.000 lei.

HELYI CÍM: **BANCA UNION: Oradea, Bd Reg. Ferdinand 1**

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy hóra 75 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037

Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

AZ ERDÉLYI KATOLIKUS NÉPSZÖVETSEG ÉVI KÖZGYŰLÉSE. Az Erdélyi Katolikus Népszövetség 1938. november 16-án délelőtt 11 órakor Kolozsváron a Kath. Kör helyiségében tartja évi rendes közgyűlését. Kérjük tagozataink szíves megjelenését. Az Erdélyi Róm. Kath. Népszövetség igazgató-sága.

Halálozás. Székelyhid. Saját tud. A Bihar-megyei Bél község és járási székhely nyugalmazott főjegyzője Hanák Sándor 76 éves korában Székelyhídon elhunyt. A községi közigazgatás már régebben nyugalomba vonult munkás becsületos és jólelkű közkatonaját Székelyhid községének nagy részvéte mellett pénteken temették el.

VIZSGÁLAT A VAJDAHUNYADI ADÓHIVATALNÁL. Dr. Jeller Joan aradi pénzügyi felügyelő és Topa pénzügyigazgató a vajdahunyadi adóhivatalnál váratlan vizsgálatot tartott. A vizsgálat eredményét még nem közölték.

Lelekinap a Szociális Testvérek nagyváradai székházában. Értesítjük kedves katolikus Nőtestvéreinket, hogy a lelekinapot f. hó 17-én, csütörtökön ismét megtartjuk a Szociális Testvérek Székházában, Str. Crisan 2. szám alatt. A lelekinap reggel fél 9-kor kezdődik, egésznap el-látásdíj 30 lei, bentlakás kötelező. Necsak magunk jöjjünk el, de másokat is hozunk magunkkal a lelekinapra, hogy újból erőt merítve a rákövetkező hónap küzdelmeihez, derekasan álljunk meg az élet minden vonatkozásában helyünket.

ORVOSI HIR. Dr. Kupfer Miksa, a Zsidó-kórház szülész-nőgyógyászati osztályának főorvosa, rendeléseit megkezdte. Rendel: Oradea, Str. Delavrancea 2/b d. e. 11-12, d. u. 3-5-ig. Telefon 1300.

Leszállította az ítélőtábla a szatmári szakiparisok volt vezetőinek büntetését. Szatmár. Saját tud. A szatmári szakiparisoknál már régebben nagyarányú visszaéléseket fedeztek fel s emiatt a törvényszék Focsán Stefannt az intézmény vezetőjét 3 évi, Gerzsenyi Károly főkönyvelőt 1 évi, Schön Sámuel kereskedőt pedig büntetésesség miatt 5 havi elzárásra ítélte. A tábla most Focsán büntetését 1 évre, Gerzsenyit pedig 6 hónapra szállította le, míg a büntetéses kereskedő büntetését helybenhagyta.

Értesítés. Örömmel értesítjük mindazokat, kik a déva-telepi „Szent Antal” templom javát célzó, a nagy Szent kilencedével kapcsolatos áldozatossági mozgalomhoz csatlakoztak, vagy még csatlakozni akarnak, hogy az őket megillető ajándék-imakönyv megjelenítése elől minden akadály elhárult. A ferencesek kolozsvári „Szent Bonaventura” nyomdája az előállítási munkálatokat már meg is kezdte s így Isten segítségével 1939. február 15-én az említett imakönyvek szét-küldése is megkezdődik. Déva, 1938. november 11. P. Vargha Ireneusz ofm. zárdafőnök-lelkész; a templomépítő bizottság elnöke.

Öreg munkást halálragaszt a mozdony. Temesvár. Saját tud. A rescai temető közelében Schmidt Miklós hetvenhét éves munkásember a Resicaművek egyik mozdonya alá került. A mozdony kerekai halálra gázolták Dacko Károly mozdonyvezetőt őrizatba vették.

NEGYVENNYOLC ÓRA ALATT LEBONTJÁK AZ ENGEDÉLY NÉLKÜL ÉPÍTETT HÁZAKAT A FŐVÁROSBAN. Bucuresti. Saját tud. Bucurest főpolgármestere, Dombrowschi tábornok elrendelte 12 külvárosi háznak 48 óra alatt való lebontolását, mert ezeket engedély nélkül építették. Ezt az intézkedést más, egész házsorokra is kiterjesztik.

Tej
Kneipp és Franck
Tejéskávé
mindenkinek és mindennap!

Zürichi zárlat: Párizs 11.69 fél, London 20.92 fél, Newyork 441 hétnyolcad, Brüsszel 74.70, Milánó 23.22, Amszterdam 239.75 Berlin 176.87, Prága 15.16, Varsó 82.87, Belgrád 10, Bucuresti 325.

A RÓM. KAT. NÖVEDŐ EGYESÜLET f. hó 15-én, kedden d. u. 4 órakor tartja a Ciorogariu-u. 33. sz. alatti helyiségében rendes évi közgyűlést, melyre szeretettel hív meg mindenkit, akit munkája érdekel. Az elnökség.

Új helyiségbe költözött az E. G. E. Kolozsvár-ról jelentik: Az Erdélyi Gazdasági Egylet november 9-én az Attila utca 10 sz. székházából átköltözött az „Erdélyi Gazda” Szerkesztősége és Kiadóhivatala is. Ezúton is felhívja az egyesület az érdekelt gazdaközösséget, hogy megkereséseit november 10-től kezdve már az új Regala utca 16 sz. alatti címre szíveskedjék küldeni.

*** Országos kirakatverseny.** A „FLORA” rum- és likörgyár Rt. Arad, november közepén egy új sorozat luxusminőségű italt hoz forgalomba és az ennek bevezetésével kapcsolatos reklámakció keretében 30 tekintélyes pénzdíjat tűzött ki azon legszebb kirakatok rendezői részére, melyekben az új italok szembeötlően vannak elhelyezve. A 3000, 2000, 1000, 500, stb. leies díjakat a kirakatokról felveendő és beküldendő fényképek alapján fogja egy bizottság odaítélni a kirakatok rendezői részére, míg a cégek diplomát fognak kelteni. A kirakatverseny feltételeiről s az egyéb kedvezményekről szóló ismertetést, továbbá az új likör képet és leírását, stb. kívánatra a Flora-gyár beküldi az érdeklődőknek.

Betiltották a bőrexportot. Bucurestiből jelentik: Ismeretes, hogy a kormány a nyersbőr kivitelét betiltotta. A rendelet következtében nagyobb készlet halmozódott fel és miután a kereslet nincs arányban a nagy kínálattal, a nyersbőr árában érezhető árcsökkenés állt be. Hozzájárul ehhez az is, hogy a bőrgyárak nagyrészt már beszerzték téli szükségleteiket és az ő vásárlásaikra sem számíthatnak a nyersbőrösök. Az áresés egyformán érinti a borjú, szarvasmarha és juhbőrt is. Különösen a juhbőrben érezhető az áresés, amely eléri a harminc százalékot. A bőrexport betiltásáról szóló rendelet természetesen vonatkozik a nyulbőrre is, amelynek most kezdődik a szezonja és ezért a nyulbőr árában is árcsökkenés várható.

Segítségért kiált egy 84 éves öregember. Ezüstfehér haja, hajlott hátú, reszkető kezű öregember kopogtatott be hozzánk, hogy számára áldozatkézz olvasóinktól segítséget kérjünk. Kozma Ádámnak hívják, 84 éves, volt asztalosmester. 70 éves, ágybanfekvő beteg feleségével a legnagyobb kétségbeeséssel néz a közegetél elé. Munka nélkül, — ugyan hol is kaphatna munkát egy 84 éves öreg ember? — kenyér nélkül, fűtőanyag nélkül tengődik ez a magárahagyott öreg pár Decebal-utca 32. sz. alatti, sívárt otthonában. Kérjük a jószívű embereket, segítsenek rajtuk, enyhítsék nagy nyomorukat!

Pénz- és természetbeni adományokat kiadóhivatalunk is készséggel továbbít

Hatvanezer leit sikkasztott egy kereskedelmi utazó. Szatmár. Saját tud. A máramarosi rendőrség letartóztatta és a szatmári rendőrségre kísértte Jéger Bernát kereskedelmi utazót, akit hatvanezer lei elsikkasztása miatt köröztek. Jéger a szatmári Distribúciójánál volt alkalmazásban.

Visszaakarják vonni Nagybanja üdülőváros jellegét. Saját tud. A bányaváros, valamint a környék lakosságát élénken foglalkoztatja az a headvány, amelyet Nagybanja üdülőváros jellegének megsemmisítése érdekében juttattak el az illetékes legfelsőbb hatóságokhoz. Ha Nagybanja az üdülőváros jellegét és az azzal járó anyagi előnyöket elveszti, nagy károsodás éri a lakosságot. Eppen ezért a város lakossága nevében Brebán Sándor görög katolikus kanonok tiltakozó táviratot küldött a belügyminiszternek és a vármegyei prefektusnak, akiket arra kért, hogy Nagybanja üdülőváros jellegét hagyja meg.

Faur Mihály nagyváradai cipőgyáros megállapodása hitelezőivel. Kolozsvár. Saját tud. Faur Mihály nagyváradai cipőgyáros tárgyalásokat kezdett hitelezőivel. Ezek a tárgyalások eredményre is vezettek. Faur mintegy 25 százalékos tőkeengedményt kap. A hat és fél millió lejre rugó tartozásait a megállapodás lérejtőtől számított hat hónap mulva fogja vállalata bevételeinek arányában kifizetni. Faur az egyezmény betartásának ellenőrzésére engedélyt ad hitelezőinek, hogy megbízottjaik útján üzemének működését elelnőrizzék. Faur aktívái 9 millió leire rugnak.

A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok közleménye. Felhívjuk t. tagtársaink figyelmét arra, hogy újabb intézkedések alapján szigorúan ellenőrzik a könyvek rendes vezetését, számlák, nyugták és egyéb iratok, okmány- és repülőbélyegilletékeknek pontos lerovását. Ennélfogva felkérjük t. tagtársainkat, hogy könyveiket tartsák rendben, őrizzék meg összes számláikat, jegyzékeiket, szerződéseiket és nézzék át azokat, hogy az összes törvényes kellékeknek megfeleljenek, a törvény által előírt bélyegilletékek le legyenek róva, a bélyegek meg legyenek semmisítve. Egyebekben testületünk titkári hivatala készséggel megad minden felvilágosítást a hozzá forduló tagjainknak. — A nemzeti repülőalap pénztár legújabb rendelete szerint az 1000 leinél kisebb összegű számlák repülőbélyegilletéke 3 lei.

Számlacédula a cukrászdában. Temesvár. Saját tud. A legutóbbi rendelkezések szerint minden olyan helyen, ahol fogyasztás van, számlablockot kell tartani s a húsz leien felüli fizetéseknél számlacédulát kell adni, egy leies repülőbélyeggel. Száz leien felüli fizetéseknél a rendes repülőbélyeg-tarifát kell alkalmazni. Egyes bodegákban már ellenőrző közegek jelentek meg s ahol nem találtak blockkönyvet, bírságolási jegyzőkönyvet vettek fel. A cukrászdák és bodegák ennek következtében bevezették a számlablock-rendszert, amint az kávéházakban is szokásos.

Temetés. Szatmári Péter 53 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése november 13-án délután 4 órakor lesz a Haller-kápolnából az olasz temetőbe. (Caritas.)

Nagy László vasesztergályos 18 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése vasárnap délután 2 órakor lesz Sarbilor-utca 16. számú háztól. (Erdélyi „Concordia”.)

Adomány. Özv. Lázár Sándorné és özv. Sipos Jánosné részére N. N. Hunedoara 100 leit küldött. Rendeltetési helyére juttattuk.

KERESZTREJTVÉNY

46. (337.) szám.

1		2	3	4	5		6	7	8	9		10
		11					12					
13	14		15				16		17			18
19		20		21	22		23			24		
25			26		27				28			
29			30	31				32				33
			34					35				
36	37		38				39					40
41		42			43				44	45		
46				47				48		49		
50			51					52	53			54
			55			56		57		58		
59												

Megfejtésnél csak a következő sorok küldendők be: Vízszintes: 1, 34, 59. és Függőleges: 1, 10, 16.
Beküldési határidő: november 23.

Függőleges sorok:

1 Rejtvény. 11 Ritka férfinév. 12 Uj. 13 Zenei hang. 15 Német személyes névmás. 17 A járás helye. 18 Kötőszó. 19 Meggyőződés. 21 Irodalmi műfaj. 24 Hímzés. 25 A hét törzs egyike. 27 Női név beczeve. 28 Fialat magyar publicista. 29 Igevézdődés. 30 Könyvtári. 32 Görög betű. 33 Zenei hang. 34 Babits Mihály regénye. 36 Igekötő. 38 Vadász igéje. 39 Névelős háziszármazás. 40 Indulatszó. 41 Névelő nélkül a 39. vízszintes is az. 43 Az esperantó utóda. 44 Régmúlt idő. 46 Rag anagrammja. 47 Sokba kerül. 49 Cserkész tagozat. 50 Görög betű. 51 Kérdőszó. 52 Fonetikus betű. 54 Névelő. 55 Abroncs. 57 Multidőből való. 59 Házaspár.

Vízszintes sorok:

1 A szegedi kormány külügyminisztere volt. 2 Kínai név. 3 Latin köszöntés. 4 Angol főnemesi cím. 5 Fedd (ford). 6 Kérdőszó. 7 Kún eredetű női név. 8 Éktelen mező. 9 Német névelő, fonetikus. 10 Európai állam. 14 Forma. 16 Katolikus költő (versköltete: Az áhitat szárnyain). 18 Megengedő szócska. 20 Victoria Regina rövidítése. 22 Bolond, héberül. 23 Személyes névmás. 24 Betű fonetikus.

san. 26 Chateaubriand regénye. 28 Katonai figyelmeztető jel. 31 Eletben lévő. 32 Gyermekek. 35 Viszsa: sportág. 37 Cicero híres szabadosa. 40 Női név. 42 Rag. 43 Betűt vet. 45 Építőanyag. 47 Ebéd, ismert idegen szóval, fonetikus. 48 Kemény vas. 51 Szerv. 53 Egett, régiesen. 55 Egymást követő betűk. 56 Az afrikai Rudolf- és Stefánia-tavak felfedezőjének monogramja. 57 Zenei hang. 58 Kötőszó.

44. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése a következő:

1. vízsz. és a nyilirányú 31. és 76. függ. sorok: Krisztus kenyér s bor színében Ur s király a föld felett, forrassz egyvő békességben minden népet s nemzetet. Vízsz. 47. László, 91. Relief. Függ. 7. + 32. Koudela Géza. Függ. 19. + 24. és folyt. A Szent István király jubileum és az Eucharisztikus világkongresszus. 20. + 30. + 32: A spanyol nemzetiek hősi küzdelme a vörösök ellen. 39. P. Bangha Béla. 62. Vultur. 70. Amadé.

Helyesen megfejtették: György Szilveszter, Mánya Ferenc, Csibye Lenke, Kiss Lajos, Bieber Béla, Lázár Béla, Zonda Magda, Buzás Imre.
A jutalomkönyvet György Szilveszter, Újpeckára nyerte, elküldöttük.

— Eh, mi történt magával, Karácsony apó? Tulságosan korán jött!

— Nem bizony! Most egész évre alkalmaztak az

AURORA

elárusító helyei, hogy az EGÉSZ ORSZÁGBAN MILLIÓKAT osszak szét. Már az I. osztály 20 darab 1.000.000 leies nyeresémet oszt szét.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

AZ I. OSZTÁLY HUZÁSA NOVEMBER 15.-ÉN

HELYI CÍM **BANCA UNION: Oradea, Bd. Reg. Ferdinand 1**

Mit tudunk a kőszén cseppfolyósításáról?

V. V. Az utóbbi időkben nagyon sokszor hallunk a mesterséges benzínről, a szénhidrállás melléktermékeiről, a könnyű és nehéz olajokról, a nehézőlaj motorokról, stb. De hányan vannak, akik tényleg ismerik a kő- és barnaszénnek feldolgozási folyamatát? Ki tudja például azt, hogy az Aspirin, vagy a salicylpor, a Vanillin például a kőszénnek feldolgozásából keletkezik? Lássuk csak, miként dolgozzák fel a szenet a vegyiparban:

A német nyersolajtermelés (amit a földből nyernek) nem fedezi a német kőolajszükségletet. Eddig csak annak 1/10-ét sikerült a német talajból nyerni. Evvel szemben a német talaj igen gazdag kőszénben és barnaszénben. A vegyipar feladatává tette ezt a nyersanyagot úgy feldolgozni, hogy belőle benzint és olajat nyerjen, hogy a nagy hiányt saját termeléséből és függetlenül a külföldtől pótolhassa. A szénnek destillációja által nyernek ugyan cseppfolyós termékeket, mint benzint, kátrányt stb., de a főtermék mindig a kőszén marad. Ez az eljárás ezért elégtelennek bizonyul a nyersolajok hégagának betöltésére.

A négyéves terv felállításával 1936-ban a vegyipar megfelelően a szénnek hidrállására be rendezkedett, mert a terv épp azt a célt tűzte ki, hogy a vegyipar az országban található nyersanyagok a kő- és barnaszénnek felhasználása által függetlenítse a német gazdaságot az olaj-behozattól. A vegyipar annál könnyebben láthatott hozzá ennek a tervnek megvalósításához, mivel az I. G. Farbenindustrie A. G. abban az időben már egy igen részletesen kidolgozott termelési tervvel bír, eltekintve a nagy tapasztalataitól, amelyeket az évek folyamán nagy vegyi műveiben szerzett. Ugyan már 1925-ben sikerült a kő- és barnaszénnek nagy nyomás alatt és 500° Celsiusra való felhevítés mellett „cseppfolyósítani”. A Fischer-féle eljárás utján már 200 fokos felhevítés mellett sikerült a kátrányból és a gázokból benzint, Dieselolajat és paraffint nyerni. De ez nem volt elegendő. Az új magasnyomású fenti eljárás lehetővé tette azonban az összes tekintetbe jövő nyersanyagoknak, a kőszénnek, barnaszénnek és a földi nyersolajnak teljes és egyöntetű feldolgozását egy és ugyanazon gyári berendezés segítségével. Ezekben az új művekben a nyersolajnak destillációját meglehet valószínű, amiáltal kiváló minőségű Dieselolajokat nyernek, vagy pedig a barnaszénnek hidrállni, amiáltal ugyancsak magasfokú gyújtóképes Dieselolajokat állíthatnak elő. De a Pott féle eljárás utján a kőszénkátrányból igen hatásos fűtőolajokat gyártanak.

A legfontosabb termék, a benzín 1927 óta a barnaszénnek, 1936 óta pedig a kőszénnek hidrállása által előállítható. Miből áll ez? A szénből előbb kiszedik a nedvességtartalmát, amelynek aránya nem lehet 4%-nál magasabb, 300 fok Celsius hőmérséklet mellett feloldott és forró nyersolajat vegyítenek a szén közé, amiáltal mindig újabb olajok keletkeznek és a szén teljesen feloldódik. A feloldott széntömeget különböző hőfoknál gázosítják majd lehűtés által cseppfolyósítják és minden hőfok mellett más-más cseppfolyós terméket nyernek. Ezeket a termékeket közepolajoknak nevezik, ezeket újból magas nyomású és különböző hőfoknak teszik ki, amiáltal mind finomabb termékeket és olajokat, benzint stb. nyernek. Ez a magasnyomású eljárás, ma a német benzín és olajszükségletnek legnagyobb részét fedezi. Ebben áll a szénnek „cseppfolyósí-

MEGHALNI?

Nem! Még néhány este kell, mikor kis utcák merev szegletén torpant lábam télenül vesztegel így, ahogy most itt elmerengek én.

Itt, ahol most: hol lárma el nem ér,
hol gépek fantom-hada nem fut át,
hol felöltöm a csendet e fehér,
fájdalmasan szép halotti ruhát...
hol átiramlék rajtam a sötét,
e végtelenbe vágató folyam;
hol homály él, csend él — és békesség...
Igen! — még kell így párszor boldogan próbálni a tört lámpasor tövében, —
míg borzongat a rejtelmes talány, —
hogy milyen lesz a temető élén
a folytatódó fenséges magány?

HORVÁTH IMRE.

RADIO

Vasárnap, november 13.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási orvosi tanácsok. 10 Egyházi ének és istentisztelet közvetítése. 13.10 Szórakoztató zene közvetítése, majd a hangverseny szünetében hírek, utána körülbelül 14.30 a szórakoztató zene folytatása. Utána: Hírek és felolvasás. 19.15 Tánccselezés. 20 Operett-lemezek adása. 20 Hangjáték. 21.10 A Rádió zenekar hangversenyének közvetítése. Majd: a hangverseny szünetében: Hírek. Utána körülbelül 23.15 A Rádiózenekar hangversenyének folytatása. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 9.30 Hírek. 10—10.55 Unitárius istentisztelet. Prédikál Csiki Gábor. 11—12.10 Egyházi ének és szentbeszéd a veszprémi székesegyházból. A szentbeszédet Tóth Thiamér mondja. 12.15—13.15 Evangélikus istentisztelet. Prédikál: Magócs Károly. 13.20 Időjelzés. 13.30 Operaházi Zenekar. 14.05 Hírek. 15 Lemezek. 16 Gazdáknak. 16.45 Diósgyőri Vasmunkások Dalárdája. 17.30 Gálgóc. Előadás. 18 Zongora. 18.30 Felolvasás. 19 Cigányzene. 20 Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.25 Szalonzene. 21.10 Sport. 21.20 A fejedelem városa. Hangjáték. 22.35 Hírek. 23 BSzKRT-zenekar. 23.30 Német és olasz nyelvű hírek. Majd: angol és francia nyelvű. 23 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Hétfő, november 14.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 17.20 Időszzerű anyagok. 18 Gramofonlemez adása. 19.35 Paul Jelescu Chopin-keringőket zongorázik. 20.15 Szórakoztató zene közvetítése. 21.30 Kamara Zenekar hangversenyének adása. 22.15 Olasz dalok. 22.40 Énekek. 23.15 Zene közvetítése egy étteremből. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Énekegyüttes. 13.30 Hírek. 14.20 Időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Diákfőóra. 17.45 Időjelzés. 18 Az elemek pusztítása Japánban. Felolvasás. 18.30 Szalonötös. 19.10 Medvevadászat. Felolvasás. 20 Hírek, majd szlovák és ruszin nyelven. 20.30 Az Operaház előadása: „Bánk bán”. 21.20 Helyes magyarság. Majd: Hírek. 22.20 Hírek. 23.10 Lemezek. Közben: Hírek német és olasz nyelven. Majd angol és francia nyelven. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Kedd, november 15.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny háztartási orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 17.20 Időszzerű anyagok. 18.17 Gramofonlemez. 18.17 Brahms-gramofonlemez. 20 Lengyel est közvetítése gramofonlemezekkel. 21 A Mozart hangverseny ismertetése. 21.05 A Mozart hangverseny közvetítése. 22.15 Vidám műsor. 23.15 Étertni zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Szalonzene. 13.30 Hírek. 14.20 Időjelzés. 14.30 Lemezek. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.10 Aeszo-nyolknak. 17.45 Időjelzés. 18 Pásztorvilág, betyárvilág. Előadás. 18.30 Zongoraszmok. 19 Időszzerű felolvasás. 19.20 Cigányzene. 19.55 Helyes magyarság. 20 Hírek, majd szlovák és ruszin nyelven. 20.25 Ének. 20.50 A sötét középkor. Előadás. 21.20 Hangversenyzenekar. 22 Hírek. 23.05 Lemezek. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 23.45 Cigányzene. Közben: Hírek angol és francia nyelven. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára

Szerda, november 16.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 17.20 Időszzerű anyagok. 18 Szórakoztató zene közvetítése. 19 A vadászat a zenében. Előadás zenei idézetekkel. 20.15 A rádió zenekarának hangversenye. Német és francia táncokat játszik. 21.35 Francia dalok. 22.15 Kabaré előadás. 23.15 Főtermi zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Zongora. 13.45 Hírek. 14 Szalonzene. 14.20 Időjelzés. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Diákfőóra. 17.45 Időjelzés. 18 Időszzerű előadás. 18.20 Mesterharmoniumon játék. 18.55 Helyes magyar-

ság. 19 A Baross Szövetség székházának felavatása. 20 Hírek, majd szlovák és ruszin nyelven. 20.25 Magyar nóták. 21.30 Rádiódrama. 22.15 Hírek. 22.40 A Turul Szépművészeti Zenekar Hangverseny. 23.35 Hírek német és olasz nyelven. 23.45 Lemezek. Közben Hírek angol és francia nyelven. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Csütörtök, november 17.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 17.20 Időszzerű anyagok. 19.17 Tánccselezés közvetítése. A tánccselezés hangverseny szünetében körülbelül 19.50 Hírek. Majd: A tánccselezés hangverseny folytatása. 20.40 Énekszámok. 21.10 A Szimfonikus Hangverseny ismertetése. 21.15 A Szimfonikus Hangverseny közvetítése. 23 Lemezek. Majd Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Cigányzene. 13.30 Hírek. 14 Időjelzés. 14.30 Lemezek. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Egytál-ételek. Előadás. 17.45 Időjelzés. 18 Gazdáknak. 18.30 Szalonzene. 19 Időszzerű előadás. 19.55 Helyes magyarság. 20 Hírek, majd szlovák és ruszin nyelven. 20.25 Lemezek. 21.25 Külügyi negyedóra. 21.40 Cigányzene. 22.40 Hírek. 23.05 Dohnányi Ernő zongorázik. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 23.45 Állástalan Zenészek. Közben: Hírek angol és francia nyelven. 1.05 Hírek külföldre.

Péntek, november 18.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 17.10 Időszzerű anyagok. 18 Előadás közvetítése Lettországról, gramofonlemezekkel. 19.15 George Potino csellózik. 19.45 Orgonaszmok előadása gramofonlemez. 20.30 „A bűvös vadász”, Weber

operájának közvetítése a stúdióból. 23.30 Gramofonlemez. Majd: Hírek közvetítése külföldre

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Országos Postás Zenekar. 13.30 Hírek. 14.20 Időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Diákfőóra. 17.45 Időjelzés. 18 Lett lemezek. 18.25 Brahms magyartárgyu művel. Előadás. 19 Sport. 19.10 Időszzerű előadás. 19.30 Ének. 20 Hírek, majd szlovák és ruszin nyelven. 20.25 Cigányzene. 21.15 Ignác Rózsa előadása. 21.45 A Budapesti Hangverseny Zenekar. 22.40 Hírek. 23.05 Hanglemez. Közben hírek német és olasz nyelven, majd angol és francia nyelven. 24.10 A rádió szalonzenekara. 1.05 Hírek külföldre.

Szombat, november 19.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 17.10 Időszzerű anyagok. 19.15 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. A hangverseny szünetében körülbelül 19.55 Hírek. Majd: 20.30 A Rádiózenekar hangversenyének folytatása. 20.50 Tito Schipa-gramofonlemez közvetítése. 21.15 Jazzzene. 22.15 Tánccselezés. 23.15 Szórakoztató zene közvetítése a tiszti kaszinóból. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Énekszámok. 13.45 Hírek. 14 Lemezek. 14.20 Időjelzés. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Mese. 17.45 Időjelzés. 18 A Budapesti Katolikus Szlovák Munkáskör Énekkara. 18.30 Időszzerű előadás. 19 Cigányzene. 20 Hírek, majd szlovák és ruszin nyelven. 20.25 Szalonzene. 21.10 „A csehek Magyarországon”. Hangjáték. 22.40 Hírek. 23.05 Cigányzene. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 23.45 Operaházi Zenekar. Közben: Hírek angol és francia nyelven. 1.05 Hírek külföldre.

LESZ AZ
Állami Sorsjáték
I. OSZTÁLYÁNAK
AZ ÚJ TERV
alapján történő huzása.

Figyelje meg:
hogy már az első osztály
20 EGY MILLIÓS
NYEREMÉNYT
oszt ki.
VÁSÁROLJON
SORSJEGYET
és ne hanyagolja el
szerencséjét

SZINHÁZ-MŰVÉSZET

Az ősz színei a pikturában

Az egyes évszakok mindég inspirálták a művészeket. Előbb a költők dalolták meg a tavasz, a nyár és az ősz színeit, majd a tél nyugalmát, békéjét. A pikturában jóval később hódított tért a négy évszak, s különösen a tavasz és az ősz finom színompáikkal. Hiszen tudvalevő, hogy az emberi alak hamarabb került vászonra, mint a tájkép s a középkor festői fantasztikus elképzelt tájképhatáraitól a naturalizmus élethű tájfestéséig óriási utat tett meg a képzőművészet. Az ősz színeit mégis később találták meg a művészek, mint a serkedő tavasz zsenge, üde színompáját. Botticelli „Primaverája” is tavaszi ajándék a művészettörténet számára.

Az őszi hervadás, a vörös-arany színompája hosszú ideig csak kompozíciós háttér maradt, s olyan csodálatos színárnyalatú őszi tájakat, mint a most háromszáz év előtt, 1638-ban született hollandi Hobbéma, — évszázadokon át nem festett senki.

Az egyik legszebb s egyben a legrégebbi festmények közé tartozó őszi kép Francesco de Cossa (1428—1477) alkotása. Ez a ferrarai születésű olasz festő egyike volt azoknak, akik a híres ferrarai festőiskolát megalapították a XV. század közepén. Cossa nem volt tul szapora művész, de amit festett, ma már nemcsak művészi, de kulturális szempontból is nagyértékű. Ő is, mint kora többi művészei, mecénásaitól függött. Csak hogy Francesco de Cossát a tudós Dominikánusok támogatták, művel nagyrésze is a Dominikánusok ferrarai kolostora és temploma számára készült s később Bolognában is megmaradt az egyházi művészet szolgálatában.

Ferrarai képei közül legjelentősebbek a Pal. Schifanojában levő, tizenkét hónapot ábrázoló háromsoros freskója, közepén az állatkör jelképeivel, oldalt, s fölöttük allegorikus alakokkal. Ezen a freskón már pelentkeznek az ősz pompázó színei, de még nem olyan lenyűgöző erővel, mint a ferrarai Dominikánus kolostor inkvizíciós termében volt „Ősz” képe, amelyen a szőlővenyigéket vivő nőalak mögött a széles perspektívájú háttérben gyönyörű színekben pompázik október hónapja. Az arany és vörös mellett a sárgászöld tónusok bármely modern naturalista festő becsületére válnának. Ez a kép 1894-ben Berlinbe került s ma is az ottani állami muzeum egyik kincse.

Gyönyörű őszi hangulatu képet festett Toleдорól El Greco. (1547—1614). A borongós, szinte félelmetesen komor felhős képen az ősz vöröses színei emelik a megdöbbentő hatást. Ez a kép a newyorki Havenmeyer muzeumban látható. A régi-gek aránylag nem sok őszi képet produkáltak.

Az újabbkori pikturában bontakozott ki igazán az ősz: a festők észrevették, hogy a hervadás színeiben van valami diadalmas ragyogás is, a Természet örökkévalóságának hatalma az elmulás melancholiája felett. Az angol Constable a flamand I. Jordaens és J. Wildens, a franciák közül Watteau, Corot, Cézanne, Millet, Courbet, Manet, Monet, Rousseau és főként Gauguin és Van Gogh festették meg az ősz himnuszát, ezerszínű hozsannát zengve a gyümölcsérés idejének.

Kodály Zoltán zenekari művön dolgozik

Budapestről jelentik: Willem Mengelberg, a világhírű hollandi karmester felkérte a „Hári János” világhírű szerzőjét, hogy komponáljon zenekara számára olyan művet, amely először az ő vezényletével kerül majd előadásra. Beszéltünk Kodály Zoltánnal, aki érdeklődésünkre elmondta, hogy rövidesen befejezi új zenekari alkotását, amely egytálas variációs mű. Időtartama körülbelül húsz-húszonöt perc. A külföldi ősbemutató után rövidesen sor kerül a mű nagy érdeklődéssel várt budapesti előadására is.

Pályázati hirdetmény

A Szent Vincés Irgalmas Nővérek pályázatot hirdetnek egy alorvosi állásra. Pályázhatnak keresztény orvosok, akik megfelelő szakképzettséggel és a betegek kezelésében kellő gyakorlattal rendelkeznek. Javadalmazás megegyezés szerint. Pályázatok küldendők: Szent Vincés Irgalmas Nővérek Főnöknője, Mercurea út. 3. szám alatt.

A magyarok sem maradtak el az őszrajongók taborából. Ott látjuk az uttörők között Markó Károly, Mészöly Géza, Kelety Gusztáv, Paál László színompás képeit, majd Benzúr Gyula szüreti képei után Szinnyei Mersé Pal, Mednyánszky László, (aki inkább az őszi boron-

gást vitte képeibe), Hollósy Simon, Thorma János (Temetés című képe őszi háttérrel az elmulás gyönyörű szimfóniája) Ferenczy Károly, Tölgyessy Artur, Tull Ödön és Koszta József a legnagyobb magyar őszi képek alkotói.

Részletesen bajos volna a napilap szűk keretei között írni azokról a remekművekről, amiket az ősz hangulatai hoztak létre. Bizonyos, hogy ezután is teremnek még a festők állványain szép őszi képek, mert amíg gondok vannak a világon, addig a művészlélek mindég szívesen menekül a Természet megnyugtató szépségeihez. (H. Ö.)

Greta Garbo keresztmama

Newyorkból írják, hogy Greta Garbo megérkezett Amerikába. Vidámabb és boldogabb, mosolygósabb, mint valaha. Az ötnapos óceáni út alatt a hajón senkivel nem állt szó-

ba, kivéve egy litván kivándorló aszonyt — Atlanta Snecosluizast, akinek útközben született meg fiúgyermek. Greta Garbo annyira megörült az újszülöttnak, hogy elvállalta a keresztanyaságot.

Restaurálják Michelangelo freskóit

Megemlékeztünk arról a kulturtörténeti jelentőségű nagy munkáról, amely most a Vatikánban folyik, hogy megmentésük a romlásból az emberiség egyik legnagyobb műkincsét: Michelangelo freskóit a Sixtusi kápolnában. Ezeknek a csodálatos szépségű képeknek a felkutatásáról Vasari, — aki kortársa volt a nagy mesterek — a következőket írta:

Michelangelo hífesti a Sixtus-kápolna mennyezetét

„Rábeszémék Ő Szentességét, hogy Michelangeloval festesse ki nagybátyjának, Sixtusnak emlékére annak a kápolnában a mennyezetét, amelyet a Vatikánban építtetett. Michelangelonak nem volt gyakorlata a színek keverésében és a freskofestésben, ezért sokáig vakodott. Végre magára vállalta az egész munkát és minden szorgalmának és tudásának megfeszítésével végre is hajította... Óriási nehézségek közt végezte a dolgát, mert fejét mindig felfelé kellett fordítania és annyira elrontotta a szemét, hogy jó pár hónapig nem bírt se levelet olvasni, se rajzot nézni, csak felfelé szegzett fejjel. Bámulom Michelangelot, hogyan bírta ki ezt a fáradságot. De hát őt úgy elfogta az alkotni vágyás tüze, hogy nem érezte a fáradságot... Mikor a festményt közszemlére bocsátották, az emberek odaöngönltek és egy pillantás elég volt, hogy mindenki elmuljon és elnémuljon és a pápa... Michelangelot pénzzel és gazdag ajándékokkal jutalmazta meg. A művész ezért a munkáért háromezer tallért kapott.”

Légy enyém, mint régen

— Erdélyi Mihály legújabb operettje —

A Thalia operett-együttese jövő szeptemberben kezdi meg hatnapos játékciklusát Nagyváradon. A ciklus játérendjén egyetlen udonság szerepel, Erdélyi Mihály legújabb, páratlan sikerű operettje, amelyet nyolc egymásutáni előadásban hoz színre a Thalia együttese.

Az új Erdélyi-operett a kétszázadik jubiláris előadást ünnepli most és Kolozsváron is e hét folyamán kilencszer kerül színre. A kitünő operettől a kolozsvári lapok áradó cikkeit írtak. Az Ellenzék így írt:

Az új Erdélyi-operett ennek a színpadi ezermester szerzőnek egyik legügyesebb zene-tréfa-hangulat fotomontáza. Az egész darab elszórtat megnevettet, sőt meg is hat. A bombasikerű kolozsvári premier után egészen biztosan mindenki meg fogja nézni ezt a darabot.

A Keleti Ujság többek között így ír: Erdélyi Mihály új operettje már a bemutató előadásra ritkán látott, nagyszámú közönséget vonzott a színházba. Az érzelmes és komikus jelenetekkel fűszerezett operett előadása olyan pergő, friss, jókedvű és ötletes hogy a darab valószínűleg sorozatos előadásokat ér meg a bemutató nagy sikere után.

A THALIA ELŐADÁSAINAK MŰSORA:

November 16-án, szeptember este 9 órakor: **Légy enyém mint régen.** (Erdélyi Mihály óriási sikerű, legújabb operettje. Közel 200 előadás. Ragyogó, új kiállításban. Rendező: Gróf László. Vezényel: Stefanidesz József. Koncertmester: Schreiber Alajos. Főszereplők: Krémer Mancsi, Sándor Stefi, Rajnai Elli, Benes Ilona, Báza Eva, Faludi Márta, Czoppán Flóri, Miklóssy Margit, Faluvégi Gizella, Jenői János, Csóka József, Fülöp Sándor, Deéssy Jenő, Réthelyi Ödön, Csengeri Aladár, stb., stb.)

Csütörtök délután 5 órakor: **Egyetlen éjszaka.** (Szánthó Mihály és Losonczy Dezso operettje, Krémer Mancsi fellépésével, olcsó helyárrakkal.)

Csütörtök este 9 órakor: **Légy enyém mint régen.**

Péntek este 9 órakor: **Légy enyém mint régen.**

Szombat délután 5 órakor: **Légy enyém mint régen.**

Szombat este 9 órakor: **Légy enyém mint régen.**

Vasárnap délután 3 órakor: **Julia.** (49-edeszer. Olcsó helyárrakkal.)

Vasárnap délután 6 órakor: **Légy enyém mint régen.**

Vasárnap este 9 órakor: **Légy enyém mint régen.**

Hétfőn este 9 órakor: **Légy enyém mint régen** (Bucsu-előadás.)

— A jegyeket minden előadásra már szombathéttől 11 órától kezdve árulja a pénztár, a rendező pénztári órákon

Asszonyok dolga

Divatpósta

Az esős időjárásnál nem hordanak a hölgyek esernyőt. Kapucnit tesznek fel a kosztümhöz, a kabáthoz és az esőköpenyekhez egyaránt. Persze, mindezek a ruhadarabok vízhatlan anyagból készülnek.

A magyar divat remek példányt produkálta a Schiaparelli-cég. Subaszerű kepp a valódi magyar motívumú tarka hímzéssel. A fiatal Uzás hercegnő viselte, — óriási sikere volt.

A keleti motívumok iránti vonzalom egyik érdekes jelensége a kalapdivatnak a turbánok számtalan variációja. Az anyagok szintén a keleti stílusból merítik színösszeállításukat. Gránátbarna, aranylamé, hozzá pasztelkék sál és fátyol, úgy mint a távolkelet hölgyei hordják.

Életveszélyben vannak ismét a szindás trópusi madarak. A tavaszi kalapkollekciónak és fejdíszeknek az új divatgondolás sürin fogja alkalmazni a tolladást. Új-Zeeland kormányzója máris vadászati tilalmat rendelt el az egzotikus madarak okatlan pusztítása miatt.

Estélyi ruhákhoz ismét kezdenek ujjatlan, vállig érő csipkekesztyűket viselni. Robert Pique-nél, Schiaparelli-nél és Lucien Lelong-nál láttunk valódi brüsszeli csipkékből készült, felülről a felsőkarnál húzott nagyon izléses darabokat.

Itt a téli sportdivat, amely három különböző darabból áll. Kockás nadrágból, kötött mellénykéből és kívül-belül szőrmés jopéből. St. Moritzban viselték először. A legszebb összeállítású a megnyitó sikerszenyén Mme Barbarin-nek, egy multimilliomos nárszi hölgynek volt. Könnyű volt neki...

Erősen kultiválják, különösen a kosztümöknél, a férfiszövegetek, főképp a kockás és pepita anyagokat, amelyek leginkább sportkosztümöknél előnyösen kombinálhatók bordíszítésekkel.

Az angol színházi páholyokban és koncerttermekben elengedhetetlenek a legyezők, mely csipkéből, vagy délafrikai struccollból készül.

Chamberlain angol miniszterelnök felesége, a legelegánsabb asszonyok egyike Londonban

A konyha körül

MUSTBAN PÁROLT FÜSTÖLT SONKA

Nálunk nem igen ismerik a sódornak illetékes elkészítését, de annál népszerűbb szüreti eledele a rajnamenti német lakosságak. Az elkészítendő; füstölt sódort 24 óra hosszat hideg vízben ázni hagyjuk, aztán friss hideg vízben a tűzre állítjuk és 1 óra hosszat forrni hagyjuk. Ez idő elteltével a vizet leöntjük a sódorról és annyi frissen sajtolt mustot öntünk rá, hogy a sonkát ellepje. Aztán adunk még hozzá néhány szem egész borsot, 2 szem szegfűszeget, fél citrom héját, 1 babérlevelet és 8-10 darab kockacukrot. Az edényt most jól beföldjük és készre, illetve puhára pároljuk. Amíg a sonka párolódik jó spanyol, illetve barna mártást készítünk, melyet madeiraborral aromalizálunk. De adhatjuk burgonyapürével is, párolt káposztakörettel is.

SZÉKELYKÁPOSZTÁBAN PÁROLT LIBA

A megtisztított, kibelezett és megmosott libát pörköltserű, kockás darabokra vágjuk. Keves zsírban világosra pirítunk 3-4 fej apróra vágott hagymát. Adunk hozzá 2 gerezd apróra zúzott fokhagymát, kékhegyi törött borsot és ugyanannyi köménymagot. Most a feldarabolt libát megsózzuk s hozzáadva a hagymás zsírhoz, folytonos keverés közben addig pirítjuk a tűzhely lapján, amíg a zsír sercegni kezd. Ekkor meghintjük egy kávéskanálnyi paprikával, hozzáadunk egy fej kimagozott paradicsomot, 3 darab zöldpaprikát és másfél deci vizet. Tizenöt pernyi lassu párolás után hozzáadunk 60 deka savanyított hordós káposztát (ha a káposzta tulsavanyu, kimossuk.) Végül befödve, puhára pároljuk. Tálalás előtt egy pohárnyi vastag (sűrű) tejfelt habarunk bele.

HORTOBÁGYI JUHTURÓS HALUSKA

Liszttel, 2 tojással és 1 deci vízzel kemény tésztát gyurunk s kétszeres késhátvastagra kinyújtjuk. Haluskákat tépdessünk ki belőle, sós vízben kifőzzük, majd szűrőre öntve, hideg vízzel leöblítjük. Mikor a víz leszakadt a haluskáról, egy lábasban két kanálnyi forró vajban megforratjuk, adunk rá pár kanál tejfelt és szétmorzolt juhturót. Forrón tesszük asztalra.

PIRITOTT FRANCIA BURGONYA

50 deka kifliburgonyát hideg vízben a tűzre teszünk. Mikor megfőtt, leszűrjük a vizet róla és teljesen kihűlni hagyjuk. A kihűlt burgonyát aztán meghamozzuk és karikákra vágjuk. Vasserpenyőben kevés zsirt jó forrora felhevítünk, beleadjuk a burgonyaszleteket és piros ropogásra megpirítjuk. Ezután leszűrjük róla a zsirt és helyébe egy tojásnagyágú vajot teszünk, meghintjük sóval és vágott zöldpetrezselyemmel és nyitott tűz felett addig pirítjuk, amíg a vaj habzani kezd. Bármilyen sültből vagy szósos ételhez feladhatjuk.

FEHÉR KÁPOSZTASALÁTA

Fehér káposztasalátát melegen vagy hidegen készíthetünk. Melegen éppúgy, mint a párolt vörös káposztát, hidegen pedig az alábbi módon: Keményfejú káposztát tisztítunk, kétfelé vágjuk, a torzsáját kivágjuk és a leveleit metélőre szeljük. Lobogó sós vízbe dohva, három percig forrni hagyjuk, azután leszűrjük és hideg vízzel leöblítjük. Öblös tálba téve, adunk rá ecetet, olajat, törött borsot, kevés porcukrot és köménymagot. Így nagyjuk állni másfél óra hosszat. Disznótor alkalmával körítésnek kitűnő hasznát vesszük.

VAGDALT HUS KÖNTÖSBEN

Egyforma mennyiségű felsárt borjúhúst, sertéshúst, egy darabka fehér szalonnát és egy vízbe áztatott jól kifacsart zsemlyét a husdarabon megörölkünk, aztán öblös tálba adjuk. Kevés hagymás zsiron apróra vagdalt gombát, zöldpetrezselymet megpárolunk, majd hozzákeverjük a darált húshoz. Adunk még bele 2 tojást, amelyet előzőleg egy bögrében szétbarunk, továbbá sót és törött borsot. Ha mindezt jól összedolgoztuk, lisztezett deszkára vetve hosszukás alakra formáljuk és zsírozott tepsin átsütjük. Mikor a hus megsült és kihűlt, burgonyaparmezsan keverékkel bevonjuk, olvasztott vajjal beeceteljük és főlóra- val a tálalás előtt jó forró sütőben pirosra sütjük. A burgonyasajt keverék így készül. Hat darab nagyobb burgonyát héjában a sütőben megsütünk, vagy megfőzünk, a bétét meg azon forrón a szitán áttörjük s mikor kihűlt, jól elkeverjük 3 egész tojással, 4 kanál reszelt parmezsan-

szabad utvonat!

A MEGBIZHATÓ FELSZERELÉS MINDEN GÉPJÁRMŐ SZÁMÁRA

LEONIDA & Co. București és fiókja

BOSCH SERVICE: Leonida & Co. București
Soc. Acumulator, Timișoara
H. Danek, Braşov
Müller & Lorenz, Sibiu

vagy ementáli sajttal és izlésünk szerint sóval. Ezt szép egyenletesen rákenjük a tepsin lévő, megsült kihűlt vagdalt hússal s ha újból pirosra sűtöttük, párolt vörös káposztával feltalaljuk. Megjegyezzük, ez az étel igen gazdaságos fogás, mert a másnapról megmaradt főtt- vagy sült- maradókat is hozzáadhatjuk, ebben az esetben a borjúhúst kihagyjuk. Vörös káposztán kívül tejfeles gomba- vagy paradicsommártás is jól illik hozzá.

SVÁBTESZTA

Tizennégy deka fehér mandulát megörölkünk, 6 tojássárgáját 10 deka cukorral habosra keverünk, aztán közédjük a megörölt mandulát és 5 tojás habját. Kikent, morzsával meghintett tortaformába öntve, lassu tűznél sűtjük, aztán szitára borítjuk. Ha kihűlt, kétszer átvágjuk és barack-izel megtöltjük, aztán arra a táltra kerül, amin majd asztalra fogjuk adni és bevonjuk 4 tojásnehézségű vaníliás cukorral, amelyet 5 tojás habjával összekeverünk. Sűtőbe téve, pirosra sűtjük.

CREOL-PUDDING

Öt tojás habjába adunk 12 deka cukrot, 12 deka lisztet, 6 deka olvasztott vajot és 5 tojássárgáját. Vajjal kikent, meglisztezett tepsiben megsűtjük, öt tojássárgáját, tizenöt deka gramm vajot, 20 deka cukrot jól elverünk, adunk bele 15 deka hámozott, örlött mandulát, 1 tojást, 1 citrom reszelt héját, 1 kanál morzsát és az 5 tojás kemény habját. A megsült tésztából szeleteket vágunk és kirakjuk a formát. Négy kanállal a fenti keverékből elveszünk és belekeverünk 2 szelet reszelt csokoládét. A csokoládénélkülöböl öntünk a formába, aztán a csokoládésből és így felváltva. Másfél óráig gőzben főzzük.

Rozsdafoltok eltávolítása

Jó tudni, hogy a rozsdafoltok eltávolítása vasról vagy egyéb fémekről petroleummal való tisztítás útján történik, jól beválik a cinklór-oldat is, amelybe bemártjuk a rozsdás tárgyat, még pedig a folt nagyságához képest 12-14 órára. Ezután kivesszük a fémét az oldatból és előbb ammoniakkal, majd tiszta vízzel mossuk le és alaposan, gyorsan megtöröljük. Ezután bekenjük faolajjal s néhány napig hagyjuk, hogy felpuhítsa, azután ledörzsöljük smirglipapírral és olajjal, majd szárazra töröljük és a foltokat borocettel és smirglivel ledörzsöljük. Végül bórrel és vérköpörrel simítjuk. Cinhamut és ezarvaszarut borocettel péppé keverünk és ezzel ledörzsöljük a rozsdás részeket, azután puha selyempapírral letöröljük. Késpengékről petroleummal és szitált fahamu keverékével távolítjuk el a rozsdafoltokat, olyan módon, hogy egy ideig állani hagyjuk a pengét a keverékben, azután kemény fadarabbal dörzsöljük és puha gyapjuronggyal fényesre töröljük.

LEGUJABB

Kánya Kálmán külügyminiszter részletes beszámolót mondott a magyar képviselőházban a Felvidék visszacsatolása érdekében végbevitt diplomáciai munkáról

A visszacsatolás nemzetközi kihatásait is méltatta. — A német, olasz és lengyel kormányoknak szóló elismerés mellett Jugoszláviának is köszönetet mondott

Budapestről jelentik: A képviselőház szombat délelőtti ülésén benyújtották a Felvidék magyarlakta részének a magyar szent koronához való visszacsatolásáról szóló törvényjavaslatot. A javaslatot elsőnek Kánya Kálmán külügyminiszter szövegezte. Beszámolt a bécsi döntést megelőző diplomáciai eseményekről és a döntés jelentőségéről.

— A most eldöntött harc — mondotta — kiinduló pontját az a törekvés alkotta, mely például tüzte ki a cseh állam néprajzi alapon való újjáépítését az európai nagyhatalmak közreműködésével. Ez a törekvés a szudétánemet megmozdításból indult ki. Mindnyájan visszaemlékezünk azokra a lázas pillanatokra, amelyek a gödösbérgi találkozó és a müncheni értekezlet között lefolytak. A magyar kormány szerezzen vissza az egész müncheni művet erre az eszmére építették fel. A müncheni értekezlet befejezéskor haladéktalanul megindítottuk a közvetlen tárgyalásokat Prágával, szemelgettünk, hogy követeléseink érvényesítésére nem akarunk erőszakos eszközökhöz nyúlni, míg a békés megegyezés minden lehetőségét ki nem merítettük. De ennek a szándéknak keresztülvitele nemcsak tőlünk függött. Ezért fel kellett készülnünk minden eshetőségre.

Kánya ezután ismertette a komáromi tárgyalásokat és azt a meglepetést, mely abból származott, hogy a cseh kormány első javaslatát mindössze autonómiát ajánlott fel Csehország keretében a magyarságnak. Néhány perccel később a csallóközi szigetet ajánlották fel és később sem voltak hajlandók a fontosabb városok átadására. Világossá vált, — mondotta Kánya, — hogy a csehek halogató taktikájára irányult, hogy időt nyerjenek a hadsereg átszervezésére. Nem maradt más hátra, mint a tárgyalásokat megszakítani és katonai intézkedésekhez folyamodni.

A külügyminiszter ezután ismertette az újabb cseh javaslatokat, amelyek végeredménye az lett, hogy olasz és német döntőbíróóságban állapodtak meg.

— Végül úgy oldottuk meg a kérdést — mondotta a továbbiakban Kánya — hogy a vérdíjazatok terén nem voltunk hajlandók diskriminációt eltűrni, vagyis mindent elkövetünk, hogy ebben a vonatkozásban is ugyanolyan elbánás érvényesüljön velünk szemben, mint a németekkel és lengyelekkel. Miért is véreztünk volna kényszerítő ok nélkül újra egy ősi földért, amelyért az évszázadok folyamán már elég magyar vér folyt? Természetesen el voltunk határozva minden eszköz igénybevételére és hogy célunkat mégis vérdíjazatok nélkül sikerült elérnünk, ez talán arra vezethető vissza, hogy elszántságunk felől senkit nem hagytunk kétségben. A magyar kormány egyetlen pillanatig sem kételkedett abban,

hogy egy népszavazás csakis az ő javára dőlhet el, és amikor ez a módszer a másik oldal ellenkezője folytán nem érvényesülhetett, a legnagyobb nyugalommal bizta a kérdést a német-olasz döntőbíróra, amely aztán a magyar néprajzi igények közel kilencven százalékát honorálta. A döntőbírók természetesen a legnagyobb súlyt helyezték arra, hogy határozatukat pártatlanul, kizáróan az anyagi igazság elvétől vezérelve hozzák meg. Sokan állítják magam is őszintén azt a nézetet vallom, hogy az eredmény érdekében fájdalmas áldozatokat kellett hoznunk. De meg-hoztuk abban a reményben, hogy a bécsi döntés hajnalhasadását jelenti egy jobb korszaknak Európában és részében és

lehetővé teszi, hogy az évszázadok óta itt meglepedett nemzetek békesen éljenek egymás mellett és megtalálják a szorosabb együttműködés útját. A mi részünkől ebben az irányban minden hajlandóság megvan. Nem akarunk más népek felett uralkodni, hanem velük együtt akarjuk az emberi haladását és Európa békéjét szolgálni.

— Az elmúlt válságos hónapokban — folytatta Kánya — éreztük a tekintélyhatalmak: Németországnak és Olaszországnak, valamint régi barátunknak, Lengyelországnak aktív rokonszenvét. Hitler koncepciója céljaitól vette fel a cseh problémát és vezetett végül az ország határain kívül élő kisebbségek felezabandítására. Mindenki előtt ismeretes az a meleg és határozott baráti támogatás, amely Olaszország részéről nyilvánult meg Magyarország sorsdöntő óráiban. E helyről köszönetet kell mondanunk Lengyelországnak azért az őszinte támogatásért, amely a megpróbáltatás idején hagyományos baráti viszonyunk még szorosabbá vált. Az elmúlt válság alatt behízyult, hogy a Berlin-Róma tengely az európai rend és béke komoly tényezője és örömmel állapíthatjuk meg, hogy építő békeművésben mindvégig mellette álltunk. Súlyt helyeztek arra, hogy a helyről megemlékezzem a jugoszláv kormány nyugodt és korrekt magatartásáról, amellyel az elmúlt válság idején lényegesen hozzájárult a magyar-jugoszláv viszony tisztázásához. Már a bledi egyezmény erősen előmozdította a két ország közötti viszony tisztázását. Fontosabb kérdésekben nézeteltérés már alig áll fenn közöttünk és meg vagyunk győződve, hogy a magyar-jugoszláv viszony, mely a kölcsönös megértésen és az érdekek közösségén alapszik, továbbra is kedvező módon fog fejlődni. Amikor a magyar országgyűlésről melegen üdvözlöm az anyaországhoz visszatérő magyarságot, ki kell emelnem a felvidéki magyarság vezéreinek érdemeit. E férfiak az elmúlt husz év alatt ébren tartották a magyar öntudatot és ezzel teljesítették azt a nehéz történelmi hivatást, melyet a husz évtized előtti események róttak rájuk. Önfelelő munkájukkal, amellyel Magyarország törekvéseiben részt vettek, lényegesen hozzájárultak az elért eredményhez.

A képviselőház a beszéd alatt Olaszország, Németország, Lengyelország és Jugoszlávia említésekor hatalmas tapsal fejezte ki rokonszenvét. A beszéd végén a II. z. óriási ünneplésben részesítette a külügyminisztert, majd az elnök szünetet rendelt el.

Uj Imrédy kormány alakul

Budapestről jelentik: A nagy események lezajlása után minden szem a magyar belpolitika felé fordul. Az alkotmányos szokás szerint — ahogyan azt a sajtó jelenti — a visszacsatolás befejezése után a kormány felajánlja lemondását és biztosra veszik, hogy a jövő hét közepén már tisztán és világosan rajzolódik ki az az irány, mely felé a magyar politikai élet fordul. Még a kassai gyorsvonaton való visszatérés közben Im-

* **Leendő anyák**, akiknek különös gonddal kell arra ügyelniük, hogy bélműködésük rendben legyen, ezen célt úgy érhetik el, ha időközönként reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet isznak. Kérdezze meg orvosát.

rédy elnöklésével minisztertanács volt, s azon a Felvidék visszacsatolásával kapcsolatos kérdéseket tárgyalták. A politikai körökben egész biztosra veszik, hogy a kormány vezetésére ismét Imrédy kap megbízatást. A további kialakulásra jelentőségteljesnek tartják, hogy Bethlen és Károlyi volt miniszterelnökök még az elmúlt hét közepén kihallgatáson voltak a kormányzóval.

Szállasy ezredes politikai bűnpöre újrafelvételi tárgyalás alá kerül

Budapestről jelentik: A három évi államfogházra jogerősen elítélt Szállasy Ferenc ügyvédje új bizonyítékokra hivatkozva, újrafelvételi kérelmet nyújtott be a törvényszékhez. Szállasy az újrafelvételi kérelemben magasrangú közjogi személyiségeknek volt és jelenlegi minisztereknek kihallgatását és hivatalos titoktartás alól való felmentését kéri.

A Felvidéken visszamaradt magyarság emlékiratát nyújtott át a Tisó-kormányoknak

Pozsonyból jelentik: Az egyesült magyar ellenzéki pártok emlékiratát nyújtották át Tisó szlovák miniszterelnöknek és közölték vele a Szlovákiában maradt magyar népcsoportok követeléseit. A magyarság külön magyar kisebbségi államtitkárság felállítását kéri. Továbbá magyar önvédelmi alakulat felállítását, az összes magyar jelvények használatát, a magyar himnusz éneklésének jogát és az összes magyar nemzetiségű katonák haladéktalan elbocsátását kéri a cseh hadsereg kötelékéből.

Árvébihirdetések

Lakás

szavanként 3 lei

2 szobás

komfortos lakás november 1-re kiadó. — Nagyvárad, Str. Ingusta No. 26.

2 szobás

előszobás lakás azonnal kiadó. Nagyvárad, Str. Barier 5. szám. Pogánytelep.

Különbejárato

butorozott szoba, esetleg ellátással is azonnal kiadó. Nagyvárad, Pasteur-utca 13. szatu.

Irodának

alkalmas 2 szoba azonnal kiadó. Nagyvárad, Piata Regina Maria 3.

Keresek

a város központjában, lehetőleg közel a Katólikus Kórhöz, külön bejárato, irodának alkalmas szobát. Utcára nyíló előnyben. Cim a kiadóban.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Eladó

Zeiss Teosar 9x12 fényképezőgép. Nagyvárad, Str. Nicolae Zsiga 7. sz.

Eladó

hangverseny zongora. Nagyvárad, Str. Brajanu 27. szám.

Keresek

megvételre használt, de jó karban lévő irodai iróasztal. Cimeket a kiadóba.

Kisbáb

Zefir kávyhat megvételre keresek. Nagyvárad, Str. A. Treb. Laurian 18. szám.

Egy

fűszerüzlet berendezés eladó. Nagyvárad, Str. Nicolae Zsiga 50. sz.

Fekete

férfi télikabát teljesen hibátlan állapotban, eladó. Nagyvárad, Str. A. Muresanu 5. utcai lakás.

2 darab

vaskályha eladó. Nagyvárad, Str. Pasteur 37.

Allást keces

szavanként 1 lei

Megbízható

bejáró főzőnő ajánlokzik uri házhoz. Érdeklődni: Nagyvárad, Pável-utca 24., udvarban jobbra, második ajtó.

Gyors. és gépirónó

állást keres. Cimeket a kiadóba kéri.

Különféle

szavanként 3 lei

Intelligens

fiatalabb lakótársnőt keresek. Cim a kiadóba

Velencei Hitelszövetkezet

új helyiségében. Nagyvárad, Str. Coşbuc 4. Kölesön kihelyezéseket ismét megkezdte.

Német

órákat adok könnyű módszerrel. Jelentkezni lehet Nagyvárad, Reg. Ferdinand 22. Trafikban. Dr-né.

Gyümölcsfák ültetése

megkezdődött. Keres-e fel bizalommal

Székely Lajos faiskoláját

Nagyvárad, Edul Regele Ferdinand 26.